

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2-20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemajo mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15
za trikrat . . . " 13
za večkrat primeren popust.

Paročno oznanila, zabavne, osmrtnice itd.:
enostolpna pettivrsta po 2 jvln.

Poslano:

enostolpna pettivrsta po 40 vln.

Izhaja vsak dan, izvenredno
deluje in praznikih, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenim pismom se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Zopetni ruski napadi v gozdnih Karpatih.
1290 Rusov ujetih.

Dunaj, 17. aprila. Uradno se poroča:
Na Rusko Poljskem in v zahodni Galiciji
se ni nič dogodilo.

V Karpatih je položaj neizpremenjen.
V gozdnem gorovju, kjer so Rusi na raznih
točkah ponovili svoje silne napade, smo
ujeli 1290 mož. Pri teh napadih in pri
večih ponoči poizkušanjih sunkih je imel
sovražnik zopet težke izgube.

V jugovzhodni Galiciji in v Bukovini
se vrši boj s topovi.

Namestnik načelnika generalnega štaba
pl. Höfer, fml.

V gozdnih Karpatih zopet ujeti
1433 Rusov.

Dunaj, 18. aprila. Uradno se poroča:
Splošen položaj je neizpremenjen.

V gozdnih Karpatih smo krvavo od-
bili ruske napade pri Nagypolany—Zellö—
Telepocz; 7 častnikov in 1426 mož smo
ujeli.

Na vseh ostalih frontah se je vršil le
artiljerijski boj.

Namestnik načelnika generalnega štaba:
pl. Höfer, fml.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Položaj ostal neizpremenjen.

Berlin, 17. aprila. Položaj je ostal tudi
včeraj neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

Berlin, 18. aprila. Veliki glavni stan:
Na vzhodu je položaj neizpremenjen.

Najvišje armadno vodstvo.

RUSKO POROČILO.

Petrograd, 17. aprila. (Kor. u.) Pe-
trograjska agentura poroča: V Karpa-
tih so polki več kavalerijskih divizij
odstopili svoje konje artiljeriji in se
preobrazili v pehotne oddelke. Ti bivši
jezdci nimajo bajonetov, iz česar iz-
virja občutna škoda, ker se večina bojev
razvije v borbo z bajonetom. — Vsled
zadnjih nallivov se je v Karpatih začel
tajati sneg. Dnjester je v svojem zgorn-
jem teku narasel 4 m nad svojo nor-
malno višino. Tudi gorske vode so se
izpremenile v hudournike, ki ne dovo-
ljujejo nobenega prehoda. — Delovanje
sovrážnih letal je postalo precej živa-
hno. V okolici Ostrolenke in Novgoroda
prihajajo sovrážni letalci zbrani v
brodovja po 12 do 15 letal. Vrgli so do
180 bomb na mesta in vasi, a napravili
le neznatno škodo. Človeških žrtev ni
skoraj nikoli. Naši letalci vračajo nem-
ško bombardiranje z maloštevilnimi, a
močnimi bombami.

Nemški listi priobčujejo naslednje
rusko uradno poročilo z dne 16. t. m.
V Karpatih so se naše čete na tistem
približale žičnim oviram med krajema
Telepocz in Zellö, te hitro pretrgale in
se po kratkem bajonetnem boju pola-
stile dveh višin, pri čemer so ujele ve-
liko sovrážnikov. Sovražnik je poslal
sem svoje rezerve, da bi napravile pro-
tinapad. Boj traja dalje. V smeri proti
Rostokiju je sovrážnik naperil brez-
uspešne napade iz strani kraja Grosz-
patak na višine, ki so zasedene od nas.
Dne 14. aprila smo z uspehom zavrnili
sovrážni napad v smeri proti Stryju.

× × ×

NAS PRESTOLONASLEDNIK NA BOJNI
ČRTI.

Dunaj, 19. aprila. Iz vojnega častnikar-
skega stana se poroča: Nadvojvoda Karel
Franc Jožef je začetkom aprila nadzoro-
val čete pri Piotrkovu in Kövessu. Pripe-
ljal se je 7. aprila zgodaj zjutraj v Piotrkov,
kjer ga je pozdravil armadni povelj-
nik, nakar se je peljal nadvojvoda k pe-
hotni diviziji v najsrednji črti. Ob de-
vetih dopoldne se je pripeljal nadvojvoda
k diviziji, kjer se mu je javil divizionar ge-
neralni major pl. Podhoransky. Ogledal
si je nato vse čete in je govoril z vsemi

odlikovanimi častniki in vojaki. Po osem-
urni ježi se je povrnil nadvojvoda presto-
lonaslednik ob štirih popoldne v stan di-
vizijskega poveljstva, kjer si je ogledal tam
v rezervi nahajajočo se kavalerijo. Ob še-
stih popoldne se je med navdušenimi ova-
cijami vojakov nadvojvoda prestolonasled-
nik odpeljal v stan armadnega poveljstva.
Preden je ob devetih zvečer odpotoval, je
s posebnim veseljem izrazil svoje popolno
zadovoljstvo nad tem, kar je podnevi za-
pazil.

NAJVEČJA BITKA V ZGODOVINI.

Berlin, 17. aprila. »Lokalanzeiger«
piše: Štiritedenska bitka v Karpatih, ki je
v velikonočnih bojih dosegla svoj višek, je
največja in najhujša v tej vojski in v zgodo-
vini sploh. Bitka narodov pri Lipskem ka-
kor tudi veliki in kot moderne bitke pro-
glašeni odločilni boji med Rusi in Japonci
so v primeri s karpatskim borenjem le
mali spopadi.

MAJOR MORATH O POLOŽAJU V
KARPATIH.

Berlin, 19. aprila. (Kor. ur.) Društvo
Avstrijev in odsek avstrijskega mornari-
skega društva v Berlinu sta naprosila zna-
nega majorja Moratha, ki se je mudil zadnji
teden v Karpatih, naj predava o avstro-
ogrskih in nemških četah v Karpatih. Mo-
rath je živo opisal delovanje obeh armad.
Naglašal je, kako bratsko nastopata obe
armadi, kako junško se izvaja odpor in da
se bori avstro-ogrška armada z neomajli-
vo vztrajnostjo za dosego skupnega smo-
tra, dasi je odkazana tej armadi najnehma-
lejša naloga v vojski. Predavatelj je na-
glašal, da preveča obe armadi neupogljiva
volja in da hočeta zmagati in živeti ter
končno zagotoviti, da je dobil po svojem
obisku v Karpatih popolno zaupanje. Pre-
davanje so živahno odobraval.

IZREDNO VELIKE IZGUBE.

Dunaj, 19. aprila. Vojni poročevalci
brzobjavljajo: Žiti se, da bodo Rusi še
dalj časa rabili, da pridejo zopet k mo-
či. Vedno bolj se kaže, da so bile ruske
izgube izredno velike. Pri prelazu Du-
kli je morala upravna oblast pozvati
javne delavske moči, da je pokopavalo
padle vojaške.

BOJI V KARPATIH.

»Pester Lloyd« brzobjavljajo iz Eper-
ješa 18. t. m.: V dukelski nižavi potekajo
dnevi še vedno brez dogodkov. Samo top-
niški boji oživljajo bojišče. Naša situacija
je tukaj odločno ugodna. Zlomljena ruska
moč se kaže kot nesposobna za akcijo.

»Pester Lloyd« poročajo iz Eperješa
18. t. m.: Izvzemši manjši topniški boj, ki
se je minolo noč vršil pri Zboru, se na celi
saroški fronti ni pripetilo nič bistvenega.
Manjše poplave ovirajo vsako gibanje.
Nadvojvoda Fran Saluator je včeraj in da-
nes obiskaval bojnišnice v Bartovu.

USPEŠNI NAPADI NASIH ČET.

Budimpešta, 18. aprila. »A Nap« po-
roča iz Ungvara: Vzhodno od Užoka ob
zgornjem teku reke Stryj so se bili zadnje
dni ljuti boji. Rusi, ki tu ložje ojačujejo
svoje čete, kakor na ogrskih karpatskih
bregovih, so z novimi četami napadli. Naše
čete so iz naših postojank lahko vrgle te
napade nazaj in so same izvedle protina-
pade, prepodile Ruse iz njih postojank in
osvojile neko važno postojanko. — »Ma-
gyar Hirlap« poroča iz Ungvara: Rusi so
zadnji čas obnovili svoje napade na črti
Kisvölgy—Patokufalu in Harcos proti na-
šim močno utrjenim postojankam. Napadi
so še vedno izjalovili s težkimi izgubami za
sovrážnika. Naše čete so nato izvedle pro-
tinapade in dosadle izdatne uspehe.

MALI BOJI V GOZDNIH KARPATIH.

Na bojni črti v Karpatih je bilo
tudi 17. t. m. mirno, le v gozdnih Karpa-
tih so se bili manjši boji. Rusi so
tam poizkušali prodreti do virelov Czi-
roke, a njih napadi so bili odbiti in so
jih veliko ujeli. Na ostalih delih bojne
črte je mirno.

VELIKE IZGUBE RUSKIH ČASTNIKOV-
PLEMIČEV.

V zadnjih bojih na karpatski fronti je
padlo posebno veliko ruskih častnikov-ple-

mičev. Toliko plemiških častnikov je bilo
skupaj zato, ker je tam carjev brat, veliki
knez Mihael Aleksandrovič divizijski po-
veljnik. V bojih na vzhodni fronti pri Koz-
nu je padlo nad 150 mladih gardnih čas-
tnikov.

V KARPATSKI BITKI PADLO 2722
RUSKIH ČASTNIKOV. MED NJIMI 31
POLKOVNIH POVELJNIKOV.

Berlin, 19. aprila. (Kor. ur.) »Berliner
Zeitung am Mittag« poroča, da izkazujejo
sezname izgub iz bitke v Karpatih 2722 ru-
skih častnikov, med njimi 31 polkovnih po-
veljnikov.

VELIKI KNEZ MIHAEL SMRTNO NE-
VARNO RANJEN.

Basel, 18. aprila. »Baseler Nachrichten«
poročajo iz Petrograda, da je bil veliki
knez Mihael, carjev brat, v bojih pri Kal-
variji smrtnonevarno na vratu ranjen.

VELIKONOČNO DARILLO RUSKEGA
POVELJNIKA NADVOJVODI JOŽEFU.

Vojni poročevalec Adelt poroča iz vojnega
poročevalskega stana: O velikonočnih
praznikih je prišel pred avstrijske po-
stojanke ruski parlamentar in zahteval, da
ga peljejo k nadvojvodi Jožefu. Zavezali
so mu oči in ga spremljali skozi vrste. Nad-
vojvodi je izročil jajca in zajca kot veliko-
nočno darilo ruskega poveljnika. V posebnem
pismu je poveljnik v laskavih besedah
hvalil hrabrost in vztrajnost avstrijskih čet
in predlagal tridnevno premirje, da bi na
obeh straneh lahko neovirano praznovali
Veliko noč. Nadvojvoda je ruskemu po-
veljniku bljudno in višestojno odgovoril, od-
klonil pa je premirje, ker ni bilo nobenega
vojaškega razloga. Naslednji dan se je pri-
čel ruski splošni naskok.

ODLOČITEV PADE V KARPATIH.

Berlin, 18. aprila. »Nationalzeitung«
poroča z ruske meje: »Golos Moskvi« po-
roča z narevske fronte: Na splošno so boji
ob Bobru, Narevu in Njemnu zadnji čas
zavzeli značaj stoječe bitke. Nemci izredno
utrjujejo svoje postojanke. Ravnotako
grade deli ruskih čet močne poljske utrdbe.
Posamezni spopadi se omejujejo na saperske
boje. Tudi boji med stražami so prav
številni. O večjih operacijah v tem ozem-
lju za nekaj časa ne bo moglo biti govora,
ker se je težišče te orjaške borbe preložilo
v Karpat. Odločitev more in bo padla
samo tukaj.

ZOLTAN DESY PADEL.

Budimpešta, 18. aprila. Po zanesljivih
poročilih državni tajnik Zoltan Desy ni
bil ujet, marveč je padel.

× × ×

BOJI V BUKOVINI.

Budimpešta, 17. aprila. »A Nap« po-
roča iz Dornewaire: V Bukovini je več-
rainsji dan precej mirno potekel. Ob Dnje-
stru so se povsod vršili silni artiljerijski
boji, katerih pa niso spremljali infanterijs-
ki napadi. Tudi na besarabski meji se ni
nič važnega zgodilo. Po hribih še vedno
sneži.

Budimpešta, 18. aprila. »A Nap« po-
roča iz Dornewaire: V Bukovini je bilo
predvčerašnjim mirno. Ob Dnjestrju so se
bili povsod močni boji s topovi, pehotni
napadi teh bojev niso spremljali. Tudi ob
besarabski meji se ni nič važnega zgodilo.
Severno in severnovzhodno od Črnovic si-
jajno držimo svoje z žicami utrjene posto-
janke. V gorah trajno sneži; a črnovoiniki
skrbje za to, da se po potih lahko neovi-
rano vozi.

RUSKI PORAZ OB PRUTU.

Milan, 18. aprila. »Secolo« poroča
iz Bukarešta, da so Rusi minuli terek
hoteli pri Zurinu prekoračiti Prut, pa
so bili hudo poraženi.

OGROMNE RUSKE IZGUBE OB
STRYJU.

Iz Bukarešta se poroča 18. t. m.: Rusi
so imeli v 36 urnem boju ob reki Stryj
11.000 samo mrtvih. To poročilo potrjuje
tudi »Morning Post«.

× × ×

KAKO JE BIL PRZEMYSL OSKRBO-
VAN.

Iz vojnega poročevalskega stana se
uradno poroča o preskrbi Przemysla med
drugim sledeče: Za vso državno utrdbo
zadnjih 14 let nismo izdali več kot 7 mili-
jonov vsako leto, kar je bilo vsekako pre-
malo. Zahteve vojne uprave, da bi se ta
vsota zvišala, so bile brezuspešne, zato je
bilo treba skrajno štediti in na Przemysl
ni več odpadlo, kot je bilo treba, za vzdr-
ževanje najvažnejših utrdb. Pri izbruhu
vojske je bilo tedaj treba zmagati ogrom-
no delo. Sežidati so morali nove utrdbe.
Običajno traja pred vojsko dalj časa poli-
tična napetost, katero se lahko izkoristi
za utrjevalna dela. Pri Przemyslu tega ni
bilo. Zato je bilo treba ob izbruhu vojske
poslati v Przemysl veliko delavskih oddel-
kov. To pa je otežkočilo prehrano. Prze-
myslsko oskrbovališče je moralo z moko
preskrbovati okroglo 100.000 mož — več
kot četrti del mirovnega stanja avstro-ogr-
ske armade. Koliko prevoznih stroškov
bi bilo, če bi vsako leto morali za tako
veliko število oseb voziti v trdnjavo po-
trebno količino moke in potem zopet v no-
tranost države. Mogoče bi prodaja te moke
civilnemu prebivalstvu stroške znižala,
vendar pride pri uporabi morskih konserv
le vojaštvo v poštev. Izdaja ene konse-
rve močivu pomeni izgubo 80 vinarjev. Če
bi bilo tedaj za 100.000 mož za 180 dni pri-
pravljenih konserv, bi to pomenilo skupno
izgubo 3.600.000 K, več kot polovico let-
nega kredita za napravo utrdb po celi dr-
žavi. Enako bi bilo tudi glede municije.

PO VOJSKI POLJSKI PROVZROČENA
ŠKODA.

Krakov, 18. aprila. Na Ruskem Polj-
skem cenijo Poljaki sami škodo, ki jo je
provzročila vojska, na 450 milijonov rub-
ljev (rubelj je 2 K 50 h).

× × ×

VELIKI KNEZ NIKOLAJ IN RUSKI CAR
V LVOVU.

Berlin, 18. aprila. »Nationalzeitung«
poroča, da se je pripeljal pred dnevi ve-
liki knez Nikolaj v Lvov, kjer so ga ruske
oblasti sijajno sprejele. Spremljali so ga
kozaki in visoki častniki. Videlo se mu je,
da je izdelan. Vozil se je po mestu in ob-
iskal ruske oblasti. Grofa Bobrinskega je
pohvalil, ker dobro skrbi za ruske koristi.
Policija in vojaštvo je ukazalo, da ni smel
stanovanja nihče zapustiti, ko se je vozil
veliki knez po mestu. Deputaciji veliki
knez ni sprejel. Ponoči se je odpeljal v
Przemysl. Trdi se, da obišče Lvov tudi
car, a gotovega še ni nič znanega. Na ukaz
notranjega ruskega ministrstva so dobila
vsa galicijska mesta in večje vasi ruska
imena.

NIKOLAJ NIKOLAJEVIČ.

Berlin, 18. aprila. Poročila o veli-
kem knezu Nikolaju Nikolajeviču si
nasprotujejo. Med tem ko na eni strani
taje težko obolenje in napad, prihaja z
druge strani vest, da je Nikolaj že pred
več tedni bival dalj časa na oddihu na
Finskem. Takrat sporočen kratki car-
jev obisk v Helsingforsu je veljal le
svojemu bojnemu stricu. Dobro pouče-
ni krogi trdijo, da je bil zadnji čas Ni-
kolaj le semtertja mimogrede v veli-
kem stanu. To sledi že iz okoliščine, da
poročila ruskega vojnega vodstva niso
več podpisana od velikega kneza.

Berlin, 18. aprila. »Täglische
Rundschau« poroča, da je general Da-
nilov, ki je že od januarja samostojni
ravnatelj generalnega štaba, da raz-
bremeniti bolehnega vrhovnega povelj-
nika Nikolaja, je pravi voditelj poslov
vrhovnega poveljnika. Veliki knez je le
še po imenu generalisimus. Danilov je
znan kot izborni voditelj armad.

Rim, 18. aprila. Rusko poslaništvo
dementira poročilo o bolezni velikega
kneza Nikolaja Nikolajeviča.

× × × × ×

MESTO DRAŽDANE ZA LYCK.

Draždane, 18. aprila. Mesto Draždane je prevzelo pokroviteljstvo nad glavnim mazurskim mestom Lyckom in bo pri zopetni zidavi mesta dejansko pomagalo.

JEDILNI IN SPALNI VOZovi V VOJSKI.

Pruska železniška uprava je s 1. majem odpovedala vse pogodbe za jedilne in spalne vozove z mednarodno družbo železniških spalnih voz.

BAVARSKI KRALJ ODLIKOVAL NAŠEGA MARŠALA IN NAŠEGA PRESTOLONASLEDNIKA.

Monakovo, 19. aprila. (Kor. ur.) Kralj Ljudevik je podelil maršalu nadvojvodi Frideriku veliki križ vojaškega Maks Jožefovega reda, prestolonasledniku nadvojvodi Karlu Franc Jožefu pa vojaški zaslužni red II. razreda.

× × ×

POMOŽNA KOMISIJA NA RUSKEM POLJSKEM.

Dunaj, 19. aprila. (Kor. u.) Komisija avstro-ogrskega pomožnega društva za po naših četah zasedenega rusko poljskega ozemlja, ki jo tvorijo predsednik knez Lubomirski, podpredsednik grof Szecheny in tajnik Flandrak, se je odpeljala v posamezne okraje, da se pouči na licu mesta o položaju civilnega prebivalstva.

× × ×

REVOLUCIONARNO RAZPOLOŽENJE V RUSIJI?

Veliki Varadin, 17. aprila. Včeraj je došlo sem 120 ruskih ujetnikov, med njimi en častnik, ki je pripovedoval, da se v Rusiji revolucionarno razpoloženje močno širi. Po večjih mestih da vlada za anarhistično stanje. Na tisoče oseb so že zaprli.

USTAVLJEN TARTARSKI ČASOPIS.

Moskva, 18. aprila. (Kor. ur.) »Ruskoje Slovo« poroča: Na ukaz glavnega poveljnika v Moskvi je tartarski list II (domovina) za čas izrednega varstva v Moskvi ustavljen.

PROTI NEMCEM V RUSIJI.

Petrograd, 17. aprila. List »Večerna Wremja« poroča, da bodo v kratkem odpravljeni vsi privilegiji Nemcev v baltičskih provincah.

NOVI RUSKI MONOPOLI.

Kodanj, 17. aprila. »Ruskoje Slovo« poroča, da namerava v Rusiji vpeljati monopole na vžigalce, nafto in čaj.

1140 LOKALOV ZAPRLI V PETROGRADU.

Preko Stockholma se poroča iz Petrograda, da so zaprli 900 točilnic piva, 200 točilnic vina in 40 restavracij na ukaz vlade.

NA BEGU IZ SIBIRIJE ZMRZNILO VEČ NAŠIH IN NEMŠKIH ČASTNIKOV.

Iz ujetniškega tabora pri Vladivostoku je ušlo 11 naših in nemških častnikov. Šli so po mejnih sibirskih krajih peš in so prišli trije med njimi že blizu kitajske meje, ko so jih prijeli kozaki; ostalih 8 častnikov je pa zmrznilo.

× × ×

5 MILIJONOV KRON PROSTOVOLJNIH DAROV NA DUNAJU IN NIŽJEM AVSTRIJSKEM.

Dunaj, 17. aprila. (Kor. u.) Osrednji postaji za preskrbo onih oseb, ki so radi vojne prišle v bedo na Dunaju in Nižji Avstriji, je doslej došlo nad pet milijonov kron prostovoljnih darov. Nad polovico te zbirke se je že izdalo.

Razširjenje črnovojniške dolžnosti.

Dunaj, 17. aprila. Dobili smo tole uradno obvestilo: Usiljeni nam boj, ki že mesece divja brez prenehanja na fronti, kolikoršne dosedaj še nikdar ni bilo, proti sovražnikom, ki nas glede števila prebivalstva prekašajo, zahteva, če se naj z nezmanjšanimi močmi nadaljuje, da se vedno znova postavljajo na bojišča armadam nova dopolnila ter tako na eni strani izravnavajo izgube, ki smo jih imeli, na drugi strani pa armade v toliki meri ojačijo, da se kolikor mogoče izenači številna premoč sovražnikov, katera se je doslej tako zelo pojavljala.

Vsled tega smo — in o tem pač nihče ne dvomi — v tej velikanski borbi prisiljeni, da zastavimo vse svoje sile ter moremo tako vojno, če treba, še preko daljše dobe dovesti do končnega uspeha.

Veselo znamenje je, da je to prepričanje zavičevalo tudi po celi naši monarhiji, pri vseh narodih, ki so brez obotavljanja prihiteli pod zastavo, prestali v silovitih bitkah te vojne, kakor jim zgodovina nima primera, skoro

nadčloveške napore ter si pridobili pozornost in občudovanje celega sveta.

Da pa uspehi dosedanjega truda ne pridejo v nevarnost, je potrebno, da se zagotovo tudi nadaljne dopolnitve. Da se to zjamči, pa je treba, da se pritegne vse uporabljive sile ljudstva potrebni dopolnitvi vojske in domobranstva.

Doslej veljavna določila glede črnovojniške dolžnosti pa nikakor ne zadostujejo v dosegu tega namena.

Če na primer vsporedimo časovno obsežnost črnovojniške dolžnosti pri nas in v drugih evropskih državah, najdemo, da se nahajamo glede izrabe zaloga človeških moči skoro na zadnjem mestu.

V Nemčiji sega n. pr. črnovojniška obveznost od 17. do 45. leta starosti, na Francoskem do 48., na Srbskem do 50., pri nas pa prične šele s pričetkom leta po dovršenem 19. letu starosti in koncem leta, ko si dovrši 42. leto starosti.

Tudi glede uporabe črne vojske imajo dandanes veljavna določila preozke meje, katere utegnemo, ako se ne razširijo vojaškim koristim v veliki meri škodovati.

Tako v naši črnovojniški postavi pogrešamo določila, da bi mogel tudi drugi poziv, obsegajoč črnovojniške od 38. do 42. leta, porabiti v dopolnitev vojske in domobranstva. To je nedostatek, ki ga pri vsakokratnih izpopolnitvah formacij na bojišču zelo neprijetno občutimo.

Z ozirom na pojasnjene razmere je nujno potrebno, da se veljavne določbe o črni vojski razširijo v smeri, da se, prvič, črnovojniška dolžnost raztegne na nadaljne letnike, drugič pa v večji meri zagotovi popolnjevanje vojske in domobranstva.

Da se zagotovi tej neobhodni potrebi, se namerava, kakor je izvedel c. kr. brzojavni korespondenčni urad, uveljaviti v obeh državah naše monarhije za bodoče črnovojniško dožnost že z letom, s katerim se konča 18. leto starosti, dočim bo trajala do konca leta, v katerem se dovrši 50. leto starosti.

Nadalje bo obsegal prvi poziv letnike do končnega 42. leta starosti ter se bo nudila možnost, da se v prav posebnih izjemnih slučajih pritegnejo tudi pripadniki drugega poziva v dopolnitev vojske in domobranstva.

S to uvedbo novih kategorij črne vojske pa še ni nikakor rečeno, da se bodo vse te nove kategorije tudi skupaj, takoj ali pa že v bližnji bodočnosti pritegnile črni vojski.

Bo'garski car zopet sprejel v kaloliško Cerkev.

List reških oo. kapucinov »Il Quarnero« poroča: Od bogoslovcev kapucinov v Sofiji smo prejeli sledečo vest: Na veliko nedeljo je prejel sv. obhajilo sam bolgarski car z veliko pobožnostjo. Zopet je spravljen s Cerkvijo. Temu svetemu dejanju sta prisostvovala dva kapucina. Bolgarski car je bil izobčen iz Cerkve, ko je njegov sin prestopil k pravoslavju. Sedaj ga je papež Benedikt XV. zopet sprejel v krilo sv. Cerkve, tako da je mogel car sprejeti sv. zakramente. Odgovornost za to vest prepuščamo zgoraj imenovanemu listu.

Japonski vojni material za zaveznike.

Zürich, 17. aprila. Petrograjski časnik poroča, da je Japonska dobavila zaveznikom vojnega materiala v vrednosti 460 milijonov jenov.

Ruski vojaški ataše v Atenah javno oklopljen.

Bukarešt, 17. aprila. Iz Aten poročajo: Včeraj popoldne se je ruski vojaški ataše Ljubanow pred številnim občinstvom, v navzočnosti mnogih častnikov v zelo

razžaljevanjem tonu izrazil o kralju Konstantinu, ki je vrgel Venizelosa. To postopanje da bo kralj plačal s krono. To govorenje je povzročilo veliko razburjenje. Nek grški častnik je pristopil k ruskemu vojaškemu atašeju in mu dal par zausnic. Tudi ljudstvo je pričelo groziti Ljubanowu, ki je moral kar najhitreje zbežati.

Japonska in Amerika.**JAPONSKE ODREDBE V ZALIVU TURTLE.**

Frankobrod n. M., 17. aprila. (K. u.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Newyorka: Japonsko poslanstvo potrjuje poročilo o izkrcanju čet in navzočnosti vojnih ladij v zalivu Turtle, izjavlja pa, da so se te odredbe ukrenile le zato, da se reši križarka »Asama«. Časopisje s to izjavo ni zadovoljno in upa, da bo Anglija zadržala Japonsko pred neprijaznimi čini proti Ameriki.

»VAJE« AMERIŠKEGA BRODOVJA.

Rotterdam, 17. aprila. »Courant« poroča iz Newyorka: Drugo rezervno brodovje Združenih držav je odplulo na »vaje« proti vzhodni Aziji.

Nemiri na Portugalskem.

Pariz, 19. aprila. (Kor. urad.) »Petit Parisien« poroča iz Lizbone: V Villarealu, Signeiri, Bagi in v drugih krajih so izbruhnili nemiri. Oblasti so našle v hišah demonstrantov bombe. Portugalsko časopisje trdi, da so se demonstranti zarotili proti vladi. V Bagi je bil ustreljen neki rojalist in so aretirali tam več oseb. Pehotnega stotnika Pinto, ki se je upiral odredbam vladnega komisarja v Angoli generala Leja, so prijeli in odpeljali na Portugalsko.

Boji v Nemški Vzhodni Afriki.

Berlin, 19. aprila. (Kor. ur.) Iz nemške vzhodne Afrike so došla sledeča uradna poročila: V dvadnevem boju je bil močni sovražnik 18. in 19. poražen pri Jassini. Izgubil je približno 200 mrtvih. 4 stotnije so bile ujetе. Vse sovražnikove izgube so znašale do 700 mož. Zaplenili smo 350 pušk, eno strojno puško, 2 muli in 60.000 patron. Nemške izgube so znašale 7 častnikov in 11 vojakov mrtvih, 12 častnikov, 2 štabna zdravnika in 22 mož ranjenih; 2 moža pogrešajo. Angleži so zasedli otok Mafia 10. in 11. januarja.

Z južnega bojišča.

poročajo graški listi, da je mirno. Naše postojanke ob Drini, Savi in ob Donavi so močno defenzivne. Baje je srbsko vojno vodstvo nameravalo napasti, a so to preprečile notranje razmere in ljuti boji s četami ob bolgarsko-srbski meji.

URADNO POROČILO O OPERACIJAH PROTI SRBOM.

Dunaj, 18. aprila. Na južnem bojišču ni nobenih dogodkov. Na srbski artiljerijski ogenj iz okolice pri Belgradu smo, kakor že večkrat, uspešno odgovarjali. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

OBSTRELJEVANJE BELGRADA.

Graški listi poročajo iz Sofije: Srbski generalni štab je 10. aprila objavil sledeče poročilo: Sovražna torpedovka je oddala na Belgrad več strelcev, ki so ranili dve ženi in poškodovali eno hišo. Dne 8. aprila so iz smeri Pančove na nas streljali iz pušk.

NALEZLJIVE BOLEZNI V SRBIJI.

Monakovo, 18. aprila. »Münchner N. Nachrichten« pišejo: Preko Trsta se poroča, da so italijanski zdravniki zaradi nalezljivih bolezni odklonili odposiljatev novih pomožnih močij v Srbijo.

ANGLEŠKI ZDRAVNIKI, STREŽNIKI IN STREŽNICE V SOLUNU.

Solun, 18. aprila. Nad 100 angleških zdravnikov, strežnikov in strežnic se je pripeljalo v Solun.

S SRBSKO-BOLGARSKE MEJE.

Dunaj, 18. aprila. »Mittags-Ztg.« poroča iz Bukarešte: Uradno poročilo srbskega dopisnega urada v Nišu poroča, da se boji ob bolgarski meji nadaljujejo.

Ameriško delavstvo proti pošiljanju orožja v Evropo.

London, 17. aprila. (Kor. u.) »Morningpost« poroča iz Washingtona z dne 16. t. m.: Na vzpodbudo 300.000 članov broječe centrale delavskih strokovnih društev se je včeraj v Newyorku vršil shod, katerega se je udeležilo 3000 moških in žensk. Na shodu so se pozvali nastavljeni v tovarnah za vojne potreščine, da ustavijo delo in tako onemogočijo pošiljanje orožja in municije vojujočim se državam. Wilsona so hudo napadali, ker ni sklical kongresa nevtralcev, da bi se preprečilo pošiljanje

ljanje orožja, municije in živil vojujočim se strankam.

Boji na zahodu.**Artiljerijski boji med rekama Maas in Mosel.**

Berlin, 17. aprila. Veliki glavni štab: Včeraj so se tudi Angleži vzhodno od Yperna jeli posluževati bomb in granat, ki razvijajo zadušljive pline.

Ob južnem pobočju višine Loretto se verozahodno od Arasa smo izgubili malo opiralnice 60 m široko in 50 m globoko.

V Champagni severozahodno od Perthesa smo po obsežnih podkopih vzeli z naskokom neko sovražno skupino utrd. Danes poizkušeni sovražni protinapad se je ponesrečil.

Med rekama Maas in Mosel so se vršili ljuti artiljerijski boji. Pri Flirey-u so Francozi večkrat napadli. S težkimi izgubami smo jih vrgli nazaj v njih postojanke.

Pri nekem poizvedovalnem sunku so naše čete vzele sovražno postojanko severozahodno od Urbeisa (Vogez), katero so, ker je za nas neugodno ležala, danes zgodaj zjutraj zopet izpraznile in vzele seboj množico ujetih alpskih lovcev.

Danes ponoči se je pojavil francoski zrakoplov nad Straßburgom in vrgel več bomb. Stvarna škoda, po večini razbita okna, je neznatna. Nekaj civilnih oseb je žal ranjenih.

Nek naš letalec, ki je predvčerajšnjim metal bombe v Calais, je obstreljeval včeraj Greenwich pri Londonu.

Najvišje vojno vodstvo.

× × ×

Greenwich je londonsko predmestje ob levem bregu Temse, 9,5 m pod londonskim mestom. Stoje 75.000 prebivalcev. V Greenwichu se nahaja velika od Viljema III. ustanovljena bolnica za mornarje in l. 1675. od Karla II. sezidana zvezdarna.

Francoski in angleški napadi.

Berlin, 18. aprila. Veliki glavni štab: Ko so razstrelili podkope, so Angleži sinoči jugovzhodno od Yperna vdrl v naše višinske postojanke tik kanala. V protinapadu smo jih takoj vrgli nazaj. Samo za tri od Angležev zasedene dupline se še vrše boji.

V Champagni so Francozi razstrelili jarek poleg predvčerajšnjim od nas osvojene postojanke, ne da bi dosegli kak uspeh.

Med rekama Maas in Mosel so se vršili le artiljerijski boji.

V Vogezi smo se jugozahodno od Stossweilerja ob sedlu polastili naprej potisnjene francoske postojanke. Jugozahodno od Mezerala so se prednje straže umaknile pred premočnim sovražnikom do ostalih čet.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Geni, 17. aprila. Francoski generalni štab poroča dne 15. aprila popoldne: Pri La Boissele je naša težka artiljerija popolnoma razrušila strelske jarke in stanovišča sovražnika v Ovillerju. V Argonih pri Fontaine-aux-Charmes se je odigrala čisto krajevna akcija od jarka do jarka v našo korist. V Epargesu je sovražnik obstreljeval naše postojanke, napadel pa ni. V gozdu Ailly so nas naši zadnji uspehi privledli v posest dela glavnega nemškega strelskega jarka. V gozdu Pretre smo obdržali svoje pridobitve in smo ustavili protinapad sovražnika. V Alzaciji, severno od Laucha smo prodrli za 1500 m v smeri Schnepfenriethkopfa jugozahodno od Mezerala.

Poročilo ob 11. uri zvečer: Nemci so trikrat napadli Notre Dame de Lorette, pa smo jih vedno takoj ustavili. V zadnji noči poizkušeni protinapad pri Epargesu se je tudi ponesrečil. V gozdu Mortmare artiljerijski boj. Tri baterije smo prisilili, da so utihnile. Naši letalci so zelo živahno delovali. 10 bomb so vrgli na železniške delavnice in kolodvor v Leopoldshöhe (vzhodno od Hünningen). V teh delavnicah sedaj izdelujejo krogle. 10 bomb so vrgli v smodnišnico Rottweil; 6 jih je zadelo: dvignil se je velik ogenj stebel. 40 bomb je bilo vrženih v osrednjo elektrarno Maiziere (15 km zahodno od Metza).

Zeppelin nad Calaisom.

Amsterdam, 17. aprila. Iz Calaisa poročajo o zadnjem napadu Zeppelinov: Prepričani so, da je takrat dal nek pred kolodvorom stoječi avtomobil Zeppelinu znamenje, nakar so pričele padati bombe na kolodvor, kjer je stalo več vlakov z municijo in je eksplodiral en voz s patroni, katerega je zadela bomba; 9 oseb je bilo pri tem ubitih, poslopja so zelo poškodovana.

Nemški zrakoplovi bombardirali Calais in Amiens.

Pariz, 17. aprila. (Kor. ur.) »Temps« poroča: Včeraj popoldne je neki zrakoplov vrgel na Calais šest bomb. Dve osebi sta bili poškodovani. »Golob« je letal v taki višini, da je francoski artiljerijski ogenj ostal brez učinka.

Lyon, 17. aprila. (Kor. ur.) »Le Nouvellist« poroča iz Amiens: Včeraj je neki golob preletel Amiens in vrget več bomb. 11 oseb je bilo ubitih.

Zrakoplov nad Strassburgom.

Strassburg (Alzacija), 17. aprila. (Kor. ur.) Sovražni zrakoplov je danes ob 1. ur 130 minut ponoči vrget 12 bomb v Strassburg. Nato je izginil v severni smeri. Dve osebi sta lahko ranjeni. Šicer ni posebne škode.

Francija uvrsti v armado tudi 18letne v

Franciji se nahajajoče Belgijce.

Pariz, 19. aprila. (Kor. ur.) V letnik 1917 uvrste tudi vse 18letne Belgijce, ki bivajo v Franciji.

Še 44 občin v belgijskih rokah.

Pariz, 17. aprila. »Matin« poroča iz Dünkirchna: Od Nemcev še nezasedeno belgijsko ozemlje je obsegalo dne 1. aprila še 44 občin. Prebivalstvo teh krajev so kolikor mogoče spravili na Francosko.

Belgijski generali.

Bruselj, 18. aprila. (Kor. urad.) List »Le Bruxelloir« izve, da je od začetka vojne odstopilo devet belgijskih generalov, med njimi poveljnik Namurja in pet polkovnih poveljnikov. Dva generala sta bila tačasno vpokojena.

Podaljšanje moratorij v Franciji.

Pariz, 19. aprila. (Kor. urad.) Uradni list objavlja dekret, ki podaljšuje moratorij za 90 dni, do 25. julija.

Avstralski parlament dovolil nadaljne 3 milijone funtov za vojne stroške.

London, 18. aprila. (Kor. ur.) »Times« poročajo iz Sidneyja, da je avstralski parlament včeraj dovolil nadaljne 3.130.000 funtov za vojne stroške do 30. julija 1915.

Angleško prevozno brodogradnjo.

New York, 18. aprila. Iz Evrope došli Amerikanci pripovedujejo, da je angleška vlada prevzela mnogo pasajirskih ladij raznih družb za prevažanje čet na Francosko. Nekatere ladje lahko vzamejo na krov po 5000 do 7000 vojakov.

Pariške tvornice filmov smejo tudi na bojišču izdelavati filme.

Pariz, 19. aprila. (Kor. ur.) »Temps« poroča, da je vojni minister pooblastil tvornice filmov v Parizu, da smejo na bojišču izdelavati filme, ki jih nameravajo shraniti v arhivih vojnega ministrstva.

Afera Goupil.

Lyon, 18. aprila. (Kor. ur.) »Le Progrès« poroča iz Marsilja: V aferi Goupil sta bila aretirana nek civilni knjigovodja in en intendantni častnik. Izdali so 8 novih zapornih povelj. Država ima škodo nad 10 milijonov frankov.

Na morju.

NOVI USPEHI NEMŠKEGA PODMORSKEGA BOJA.

London, 18. aprila. (Kor. ur.) Parnik »Eglantine«, 1312 ton obsega, je pri potopitvi, da bi ušel podmorskemu čolnu pri Filey zavozil na obrežje. — Švedski parnik »Folke« se je 14. t. m. 20 milj od Peterheada potopil. Kapitan meni, da je ladjo zadel torpedo. Opomba Wolffovega urada: Po včerajšnjem poročilu je kapitan brzojavil svojemu brodolastniku, da je ladja zadela na mino.

23 LADIJ POTOPLJENIH.

Berolin, 17. aprila. »Nationalzeitung« poroča, da so marca meseca nemški podmorski čolni potopili 20 angleških in 3 francoske ladje.

ANGLEŠKE IZGUBE NA MORJU.

London, 18. aprila. Admiraliteta poroča: V 14. t. m. končanem tednu se je pripeljalo in odpeljalo 1432 prekmorskih ladij. Podmorski čolni so potopili 2 angleški ladji z 2586 tonami. Ena torpedirana ladja je priplula v pristanišče. Od 18. februarja nadalje je bilo potopljenih 38 angleških in 6 ribičskih ladij.

MOČ NEMŠKEGA BRODOVJA.

Haag, 18. aprila. »Times« poročajo, da je nemško brodogradništvo izgubi 10 lahkih križaric danes močnejše, kot je bilo ob izbruhu vojne. Dobilo je pet novih dreadnoughtov: »König«, »Kurfürst«, »Markgraf«, »Kronprinz« in »Lützow«. Uvrščene so zopet tudi »Derfflinger«, »Seydlitz« in »Von der Tann«.

ANGLEŠKO BRODOVJE V SEVERNEM MORJU.

Kristijanija, 17. aprila. Iz Stavangerja poročajo listu »Morgenbladet«: Parnik »Jarl«, ki je 16. t. m. došel iz Angleške, poroča, da je v sredo opoldne opazil 100 morskih milj oddaljeno od obrežja 15 angleških bojnih ladij. V daljavi se je pojavilo drugo, približno enako močno brodogradništvo.

GRŠKI PARNIK »HELLESPONTOS« TORPEDIRAN.

Haag, 18. aprila. (Kor. ur.) Mornarično ministrstvo je prejelo poročilo, da je grški parnik »Hellepontos«, ki je včeraj iz Ymuidna odplul v Montevideo, v Severnem morju zadel torpedo. 21 mož broječa posadka in nizozemski pilot so se rešili na požarno ladjo pri Noordhinder.

Grški princ Jurij odpotoval v Pariz.

Atene, 18. aprila. Grški princ Jurij je 16. t. m. zvečer odpotoval iz Aten preko Brindisija v Pariz.

Turčija v vojski.

RUSKA URADNO POROČILO S KAVKAZA.

Petrograd, 17. aprila. Štab kavkaške armade poroča: Dne 13. aprila se je na obrežnem ozemlju vršil boj s topovi in puškami. Pri Artvinu smo zavrnili Turke, ki so poskušali preiti v ofenzivo. Dne 14. aprila se je vršil v smeri proti Olitju boj med našimi in turškimi poizvedovalnimi četami. Na ostali fronti ni nobene izpremembe.

NEMŠKI GENERAL NA KAVKAZU RANJEN.

Petrograd, 17. aprila. »Russkoje Slovo« poroča, da je bil nemški general pl. Bock, ki je bil dodeljen kavkaškemu generalnemu štabu, na rami in roki težko ranjen.

TURŠKI NAPAD V OZEMLJU BASSORAH.

Carigrad, 18. aprila. (Kor. ur.) Glavni stan naznanja: Vsled napada, ki ga je ena naših čet podvelja v ozemlju Bassorah, so se v okolici Šabije in Alberdsejnije vršili boji. Naše čete so prodrle v sovražne forte in se radi dospelih angleških ojačenj umaknile iz pasu teh utrdb.

GOLTZ PAŠA POVELJNIK I. ARMADE.

Carigrad, 18. aprila. (Kor. ur.) Uradno se naznanja: Baron pl. Goltz paša je imenovan za poveljnika I. armade.

Boj za Carigrad.

NOV NEUSPEŠNI NAPADI NA DARDANELE.

Carigrad, 17. aprila. (K. u.) 14. aprila popoldne je angleška vojna ladja »Majestic« obstreljevala kopno postojanko Gaba-Kebe v saroškem zalivu. Na ogenj se je odgovarjalo. »Majestic« je bila po malo streljih prisiljena, da se je umaknila. Ko je »Majestic« dne 15. aprila popoldne znova napadla naprej pomaknjene baterije, so jo turški fortii začeli obstreljevati in je bila trikrat zadeta: dvakrat za poveljniškim mostom in enkrat za dimniki. Ladja je odplula in na njeno mesto je došla vojna ladja »Swiftsure«, ki je brez uspeha nadaljevala obstreljevanje baterij. — V noči od 13. na 14. april so sovražne torpedovke poizkušale udreti v Dardanele, a bile z lahkoto zavrnjene. Nemški letalec je pri Tenedu vrget na sovražne premogove parnike dve bombi, ki sta zadeli in eksplodirali.

K ZADNJIM BOJEM OB DARDANE-LAH.

Carigrad, 18. aprila. (K. u.) Glasom informacij izvirajočih iz vojnega ministrstva tičočih se najnovejših manjših operacij proti Dardanelam, je oklopna ladja »Majestic« popoldne 14. aprila, podpirana po vodnem letalu, bombardirala okolico Kabatepe na Galipolskem poltoku. A odstranila se je takoj, ko so fortii izstrelili proti njej kakih deset granat. Poizvedovanje, katero so naša letala izvedla dne 15. aprila, je dognalo, da je imel sovražnik v okolici otoka 8 oklopnih ladij, dalje 10 torpednih rušilcev, 10 ladij za trebljenje, 9 ladij s premogom in eno ladjo za povodna letala. Eden naših letalcev je vrget dve bombi proti premogovnim ladjam, ki so ležale pred Tenedom. Ena premogovna ladja je bila zadeta; na njenem krovu je nastal požar. Popoldne istega dne je »Majestic« otvorila ogenj proti našim naprej porinjenim baterijam. Te so odgovorile in zadele oklopnico med obema dimnikoma. Druga granata je zadela poveljniški most, tretja je ladjo oplazila. »Majestic« se je umaknila in poklicala na pomoč torpedne rušilce. Oklopnica »Swiftsure« je nadaljevala obstreljevanje naprej porinjenih baterij, a ne da bi dosegla uspeh. Poizkus torpedovk v noči od 14. na 15. april, da bi udrle v ožino, je bil zavrnjen.

ANGLEŠKE IZGUBE PRED DARDANE-LAMI.

Carigrad, 17. aprila. (Kor. ur.) Glavni stan poroča: Včeraj popoldne je bilo sovražno vodno letalo, ki je letelo nad saroškim zalivom, poškodovano in je pred Sattli Liman padlo v morje. Drugo letalo,

ki se je na morje spustilo, da bi pomagalo prvemu, smo tudi potopili. Angleška oklopnica »Nelson« in neka ladja za vodna letala, ki sta se približali, sta bili zadeti od krogel. Obe sta se umaknili. Angleški podmorski čoln »E 15« smo v dardanelski ožini pred Karanlik Liman potopili. Od posadke 31 mož se je rešilo 21 mož in 3 častniki, katere smo ujeli. Med njimi se je nahajal angleški podkonzul dardanelskega okraja.

POŠKODOVANA ANGLEŠKA KRIŽARKA.

Sofija, 18. aprila. Iz Dedeagača poročajo, da je včeraj popoldne došla tja angleška križarka »Agamemnon«, kateri je krogla odstrelila en dimnik. Zvečer je križarka zopet odplula.

O POTOPI ANGLEŠKEGA PODMORSKEGA ČOLNA »E 15«.

Carigrad, 18. aprila. (Kor. ur.) Glavni stan poroča naslednje podrobnosti o potopu angleškega podmorskega čolna »E 15«: Podmorski čoln je otvezen na neko križarko 18. marca zapustil Plymouth. Eno noč je ostal v Gibraltarju, prišel potem na Malto in nato v luko Mudlow na otoku Lemnos, kjer je ostal 6 dni. Čoln je nato en dan ležal pred Tenedom, odkoder je opolnoči odplul. Ob 2. uri 20 minut zjutraj je udril v dardanelski vhod in se ob pol treh spustil pod vodo, da se skrije pred našimi reflektorji. Močni tok ga je potegnil za sabo in ob 6. uri in pol zjutraj je zadela na morsko dno. Njegov stolp se je dvigal iznad vode. Naše baterije so otvorile ogenj. Prva granata je zadela poveljniški most in ubila kapitana, druga granata je zadela oddelek za električne stroje. Moštvo je bilo prisiljeno, da zapusti ladjo. Naše baterije so pa ogenj nadaljevale. Tri moške posadke so bili ubiti, 7 ranjenih. Angleški podkonzul dardanelskega okraja, ki je bil ujet, je izjavil, da je rezervni častnik. Sovražni aeroplani, ki so izvedli za osodo podmorskega čolna, so leteli čez morsko ožino, da bi videli ladjo, ter so proti periskopu in stolpu podmorskega čolna metali bombe, da bi prepričali, da bi ladja ne prišla v naše roke. Turške čete v okolici so takoj hitele na lice mesta, da rešijo posadko podmorskega čolna. Ranjene angleške mornarje so spravili na suho in prenesli v bolnišnico.

ANGLEŽI NA TENEDU IN LEMNU.

Carigrad, 18. aprila. (Kor. ur.) List »Turan« izve iz Soluna: Angleži se na Tenedu in Lemnu vedno bolj udomačujejo. Na obeh otokih se je uvedla angleška pisemska in brzojavna cenzura. En angleški častnik se je podal v Mitilene in napravil nekaj fotografskih posnetkov. Sodi se, da bodo zavezniki na Mitileni izkrcali tudi čete.

NOVE ČETE IZKRCANE NA LEMNOSU.

»Kölnische Ztg.« poroča iz Aten: Glasom zanesljivih poročil iz Mudrosa na Lemnosu, se opaža zadnje dni med zavezniki četami, ki se nahajajo na otoku, nenavadno gibanje. Govori se, da se minolo sredo nastopanje proti Dardanelam zopet začelo. Celokupne francoske čete v Mudrosu, izvzemši nekaj senegalskih bataljonov, so se vkrcale na transportne parnike, ki se jim je pridružila iz Aleksandrije dospela ladja s francoskimi četami. Včeraj in predvčerajšnjim se je pri Mudrosu izkrcalo kakih 35.000 mož angleških in francoskih čet. Kolonialnih čet ni bilo med njimi.

NOVE OPERACIJE PROTI SMIRNI.

Atene, 17. aprila. Iz Mitilen se poroča, da se zavezniki, glasom zanesljivih poročil v kratkem zopet lotijo akcij proti Smirni. Sklenilo se je, da se najprej s pomočjo izkrcanega zbora zasede Česma, ki naj potem služi kot oporišče operacij proti Smirni. Turki so pa zadnji čas porabili v to, da so mesto in luko močno utrdili.

ANGLEŠKO GOSPODSTVO V EGEJSKEM MORJU.

Dunaj, 18. aprila. »Pol. korespondenca« poroča iz Mitilene, da se Angleži pripravljajo, da uporabijo ta otok kot operacijsko bazo; polastili so se poštnih in brzojavnih uradov in izvajajo najstrožjo cenzuro. Potniki iz Soluna na Lemnos in Tenedos morajo imeti od angleškega konzulata potrjene potne liste.

VENIZELOS ODPOTOVAL V EGIPT.

Atene, 18. aprila. Da se izogne manifestacijam, je odpotoval Venizelos ponoči iz Aten in se je podal predvsem v Egipt.

Slovenski junaki.

Velikonočno gostoljubje na bojišču. — Rusom se slaba godi.

Vojak iz Horjula piše svojim starišem na Veliko nedeljo med drugim: Z nekaterim tovariši sem nastanjen v vasi pri neki 65letni ženi, ki je, čeravno uboga, zelo velikodušna. Včeraj je kupila v bližnjem mestu 2 kg moke in spekla velikonočno potico zase in za svojega moža. Naredila je prav dobro in nesla v cerkev blagosloviti. Ko se je vrnila, je dala tudi nam vsakemu

kosec pokusiti. Bili smo ji prav hvaležni in ji povrnili s črno kavo in drugim, kar smo imeli na razpolago. V prav lep zgled so nam bili ti ljudje, ker cel postni čas niso vživali nobene mesa in tudi ne masti. Vojaki pa smo jih samo v toliko posnemali, da na veliki petek nismo jedli mesa. V enem oziru nam ni sile tukaj: hrane dobimo vedno dovolj. Tudi nekoliko vina ali rumu dobimo vsak dan, ker nam je voda prepečena. Kakor vzemo od ujetnikov, se našim sovražnikom veliko slabše godi, ker morajo živiti od daleč dovažati. Ruski vojaki trpe veliko pomanjkanje in se nam jako radi udajo. En zgled: Mojega prijatelja je ujela ruska patrulja 18 mož. Ko so mu vzeli orožje, so se začeli z njim pogovarjati. Naš fant jim je med drugim pravil, kako obilo hrano dobivajo naši vojaki in celo vino. To je Ruse tako prevzelo, da mu dajo puško nazaj in mu pravijo: »Tvoji ujetniki smo, pelji nas na vašo stran!« Seveda niso vsi ruski vojak taki, posebno kozaki se trdovratno drže — zato po njih!

V tretje na bojno polje.

Prejeli smo iz naa slednje pismo z dne : Ko tretjič odhajamo na bojišče, Vam pošljamo svoje prisrčne pozdrave. Seboj imamo tudi zemljevid; na njem vidimo Rusijo, ki kakor črn, viharji oblak preti našemu žitnemu polju in želi streti habsburško krono. Srca nam utripajo v eni sami želji: da bi imeli levjo moč in uničili sovražnika naše drage domovine! Janko Sluga, četov.; Milan Zanoškar, četov.; korporal Mlakar in drugi.

Sovražnik nas pozna.

»Slovenski Gospodar« priobčuje pismo Franca Ocvirka svojemu stricu Maksu Ocvirku, župniku pri Sv. Andražu nad Polzelo. Ocvirk se je boril na francosko-nemškem bojišču, predno je odšel k Hindenburgovi armadi.

Vaše pismo, ljubi stric, me je prav razveselilo; bil je glas iz ljube, daljne domovine.

Bivamo že nekaj dni daleč od bojne črte v mestu Roulers in čakamo novega povelja. Res, čudno je; nedaleč od tukaj so že hudi boji, sliši se grmenje topov, a meščani se ne zmenijo za vojni ples. V tem mestu smo praznovali 27. januarja rojstni dan nemškega cesarja. Sto mož od naše težke baterije smo bili poklicani k paradi. Na velikem trgu sredi mesta smo se zbrali ter čakali dogodka. Govorila sta dva čča, gg. kurata in potem naš poveljnik. Govori so bili tako vznešeni, tako plamteči ljubezni do domovine, da bo vsakdo še bolj ljubil svojo domovino. Opisati Vam moram še nekaj od preteklega časa, predno še, ko smo dospeli v to mesto Roulers. Sedem tednov smo bili v bojni črti pri mestu Ostende. Ni mogoče popisati, kako velikansko škodo smo napravili sovražniku, veliko težkih sovražnikovih baterij smo popolnoma uničili. Mesto Nieuport pri morju smo skoraj čisto porušili. Ravno tu so se Francozi in Angleži na prostem polju utrdili; mi smo tukaj dobili nove bombe, lažje kakor one, ki smo jih rabili pri trdnjavah Antwerpen in Maubeuge.

Učinek teh bomb je naravnost strašen: bomba raztrga, razkoplje in vzdigne mehko zemljo daleč okrog. Sovražnik ve, da smo mi Avstrijci tisti, ki mu prizadenemo največ škode. Kolikokrat smo bili v ognju granat! Dosti jih je padlo pred nami in za nami; samo Bogu se imamo zahvaliti za srečo, katera nas je dosedaj spremljala. Vseh narodnosti nas je tukaj: Slovenci, Hrvači, Nemci, Ogrji, Italijani. Tudi dosti je vohunov, zlasti za naše težke baterije; ti vohuni prihajajo v nemški uniformi. Enega smo mi zasačili na opazovališču, Nemci pa več. Zato se našim težkim baterijam nihče ne sme približati brez legitimacije. Povedano nam je, da nas čakajo še hujši boji.

Italija.

SALANDROV ODGOVOR INTERVENCIJONISTOM.

Rim, 17. aprila. Ministrski predsednik Salandra je sprejel radikalnega poslanca Agnellija, ki je v imenu mnogih intervencionističnih družb in društev prosil za avdienco, da predloži ministru želje dežele in zahteva, da se Italija odloči za udeležbo v vojski. Salandra je to zahtevo odklonil in pripomnil, da je danes predvsem potreben mir, pamet in disciplina. Pričakuje, da bodo Agnellijevi somišljeniki v sedanjem za Italijo težavnem trenutku tudi v tem smislu storili svojo dolžnost.

DIJAKI S PALICAMI GROZILI PROFESORJU.

Rim, 17. aprila. Znanemu Nemcem prijaznemu profesorju de Lollis je včeraj v kolegiju s palicami grozila množica Nemcem sovražnih dijakov. Profesor je eno uro vzdržal, nato pa zapustil vseučilišče, med tem ko so dijaki kričali »pereat«.

GABRIEL D'ANUNZIO je sklenil, kakor Poročajo iz Pariza, da se vrne v Italijo, kjer namerava politično delovati.

ZA NEUTRALNOST ITALIJE.

»Münchener Neueste Nachrichten« pišejo: Neki politik, ki ima ozke zveze z Giolittijem poroča v »Giornale d' Italia«, da Giolitti ni nikdar izjavil, da je vojska nezogibna, ampak je nasprotno mnenja, da Italija lahko brez vojske dobi važne in zadostne koncesije od Avstrije in da ni nastopilo nobeno novo dejstvo, da bi omajalo to prepričanje.

V isti številki prinaša »Giornale d' Italia« na uvodnem mestu pogovor s socialističnim poslancem Graziadei, v katerem se povdarja, kako koristna je bila doslej nevtralizacija za Italijo. Italija ne sme pozabiti, da med njo in Nemčijo ni nikakih interesnih nasprotstev, da bo po miru Nemčija Italiji lahko mnogo koristila in da bo Nemčija, četudi se izjalovijo njeni načrti, ostala še zelo močna. Nihče ne more vedeti, kako dolgo bo obstojal tropsporazum, posebno rusko-angleška zveza.

Novo osvojitve južnoafriških čel.

Kapstadt, 17. aprila. (Kor. ur.) Reuter poroča: Čete južnozpadno-afriške unije so zasedle Schakalskopje, Kuibis, Berhamien in Brackwasser.

Letalci napadli praharno smodnika v Rottweilu.

Stuttgart, 16. aprila. Namestni generalni poveljnik objavlja: Danes ob 9. uri 50 minut je napadlo neko dvokrilno francosko letalo praharno v Rottweilu. Letalca je brambni oddelek takoj sprejel z ognjem. Vrgel je nekaj bomb, ki sta ubili dve, eno osebo pa nevarno ranili. Škode ni veliko, obrat tvornice ni moten. Letalec je odletel s poškodovanim strojem proti jugozahodu.

Razna poročila.

DOPUSTI VPOKLICANIH OGRSKIH POSLANCEV.

Cesar je odredil, da se mora vsem vojaškim osebam, ki so člani ogrskega državnega zbora, dati za čas zasedanja državnega zbora, ki se prične danes, 13. t. m., dopust.

KRONANJE JAPONSKEGA CESARJA.

Tokio, 17. aprila. (Kor. ur.) Uradno se naznanja, da se vrši kronanje cesarja dne 10. novembra v Kioto.

INTERPELACIJA RADI JAPONSKO-KITAJSKEGA VPRAŠANJA V ANGLEŠKEM PARLAMENTU.

London, 17. aprila. (Kor. ur.) Za tokovo sejo spodnje zbornice ni naznanjenih nič manj kakor 16 vprašanj na Greya radi japonskih zahtev proti Kitajski.

UMORJEN GLEDISKI RAVNATELJ.

Bukarešt, 18. aprila. (Kor. ur.) Bivšega glavnega ravnatelja gledišča Aleksandra Davilla so našli danes umorjenega v njegovem stanovanju. Gre skoro gotovo za maščevanje nekega sluga.

MILIJON MARK GERMANSKEMU MUZEJU V NORIMBERKU.

Monakovo, 17. aprila. (Kor. ur.) Rentier Anton Burkel je volil celo svoje premoženje v vrednosti milijon mark germanskemu muzeju v Norimberku.

Ljubljanske novice.

Ij Razglas o krušnih kartah priobčuje današnji »Slovenec«. Ker je treba, da se občinstvo o vseh podrobnostih dobro pouči, smo danes tiskali večji nalog. Občinstvo naj določbe dobro prouči.

Ij Umrli so v Ljubljani: Marija Smerdelj, delavčeva žena, 32 let. — Fran Čik, mizar, 82 let. — Marija Dobnikar, gostija, 74 let. — Katarina Spitznagel, služkinja, 55 let.

Ij Trije ruski ujetniki so pobegnili iz ujetniškega tabora v Zalogu, pa so jih kmalu ujeli.

Ij Predsednik »Deželnega in gospejnega pomožnega društva Rdečega križa za Kranjsko« g. Gustav del Cott se je vrnil včeraj z Dunaja.

Ij Našel se je 12. t. m. na Bleiweisovi cesti v denarnici neki denar. Dobi se v Bizoviku št. 108 pri Urški Mežnar.

Dnevne novice.

+ Prestolonaslednik in maršal počastila 3. armadni zbor. 12. aprila so predstaviteli v Bardevu prestolonasledniku nadvojvodu Karlu Francu Jožetu in vojnemu poveljniku maršalu nadvojvodu Frideriku z veliko srebrno svetinjo in z zlato hrabrostno svetinjo odlikovane vojaške 3. ar-

madnega zbora. Odlikovance 97. pešpolka so še posebno počastili in sta z njimi prestolonaslednik in maršal več časa govorila.

+ Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske je zboroval dne 19. aprila v Mestnem Domu. Vodil ga je predsednik g. komerčni svetnik Frančišek Povše, ki se je v svojem nagovoru spominjal članov junakov na bojišču. Opozarjal je, da se mora po vojski še bolj pospešiti poljedelstvo kot prej. Primerja kmetijske razmere pri nas in v Nemčiji, ki je kljub slabši zemlji boljše napredovala kot pri nas in izhaja s svojim lastnim žitom in krompirjem. Kljub temu, da so nam vzeli kornje in veliko ljudi, je pomladansko delo izvedeno. Dosegel se bo le uspeh s slogu po geslu našega presvitlega vladarja: Viribus unitis! Z združenimi močmi. Govornik želi, naj bi presvitli cesar doživel zmago naše armade. Zborovalci navdušeno kličejo živijo presv. vladarju. Pozdravi zastopnika vlade dvornega svetnika viteza Laschana, namestnika deželnega glavarja kanonika dr. Evgena Lampeta in predsednika Zadrugne zveze poslanca dr. Kreka. Dr. Krek naglašja v svojem odgovoru, da je vzajemnost med Kmetijsko družbo in Zadrugno zvezo izvedena. Kmet mora poznati naravo, zasledovati zdravo agrarno politiko. Vlada naj zdaj kmetu poleg bremena tudi kaj da. Glede na komercialen kredit je zadružništvo potrebno kakor voda ribi. Deželni odbor nik kanonik dr. Evgen Lampe pozdravi zbor v imenu vojvodine Kranjske. V svojem govoru poziva kmete: Pride naj karkoli, kmet naj ostane in brani svojo domačo grudo. Cesarski svetnik ravnatelj družbe g. Pirc je podal daljše poročilo, iz katerega posnemamo, da je štela družba leta 1914 visoko nad 9000 udov. Podružnic je 164, 6 jih je novih. Družba je vodila podkovsko šolo, družbeno sadno drevesnico in kmetijske gospodinjstvo šolo v Ljubljani, izdajala je razne poučne spise in družbino glasilo »Kmetovalca«, ki se izhaja v 10.000 izvodih. Bilanca za leto 1914 izkazuje premoženje v višini 174 tisoč 592 K 84 vin. in se odobri. V odbor se zopet izvolijo baron Apfaltrern, Jakob Jan, Alojzij Mihelčič in Viljem Rohrmann.

+ Upravni svet železnice Kranj-Tržič je izvolil dež. glavarja dr. Iv. Šusteršiča za predsednika mesto pokojnega barona Schwegla.

+ Duhovni svetnik in župnik v šmarjeti v.č. g. Andrej Zaman je umrl včeraj, 18. aprila. Rojen je bil dne 22. decembra 1853. leta v Skocijanu pri Mokronogu. V mašnika je bil posvečen 27. julija 1878. Služboval je kot kaplan v Smledniku in Semiču, kot župni upravitelj v Podgradu in od leta 1890, nadalje kot župnik v šmarjeti. Zadnja leta je predvsem posvetil svoje delo in skrb zidavi nove cerkve in si pri tem zadobil velikih zaslug. Leta 1913. je bil imenovan duhovnim svetnikom. — Čč. duhovni sobratje naj se ga spominjajo v molitvi.

— † Vikar Josip Mašera. V soboto 17. t. m. je umrl v St. Mavru pri Gorici čast. gospod Josip Mašera, najstarejši duhovnik goriške nadškofije. Pokojnik je bil rojen leta 1829. na Livku pri Kobaridu. V mašnika je bil posvečen 21. septembra leta 1853. Pokojni Mašera je bil v goriškem javnem življenju zelo markantna osebnost. Udeleževal se je narodnih bojev za pravice Slovencev in bil pred enim desetletjem še odbornik svoječasnega društva »Sloga«, ki je v prejšnjih časih vodilo goriško narodno politiko. Bil je zelo požrtvovalen mož, ki je velike vsote žrtvoval za narodno šolstvo in posebno za deško semenišče. Velike zasluge si je spletel za čebelorejo in sadjarstvo. Do zadnjega je bil v šoli podučeval vse predmete. Pri vseh škofih je bil zelo v čislju. Na svoji rami jih je nesel pet k večjemu počitku: Lušina, Gollmayerja, Zorna, Jordana in kardinala Missio. Prijazen je bil do vsakogar in ponižen. Dasi vpokojen, je do zadnjega po svojih močeh vršil dušno pastirstvo v St. Mavru. Pogreb je bil danes. R. i. p.!

+ Odlikovanje. Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo je dobil stotnik 17. pp. baron Silvatici. Duhovski zaslužni križec 2. vrste na belo-rdečem traku je dobil vojni kurat Ivan Marachič. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: poročnik 3. gorskega polka Franc Wresnig, stotnik 27. pp. Evgen Walland, poročnik 97. pp. dr. iur. Karel Ruis, stotnik 27. pp. Rudolf Weiß, nadporočnik 3. mun. kol. Ivan Del Cott, poročnik 47. pp. Miroslav Angeli, nadporočnik 79. pp. Karel Selak in asist. zdravnik 27. dom. pp. dr. Jaroslav Kramský. Najvišje pohvalno priznanje je dobil nadporočnik 26. dom. p. pri 8. top. polku Ferdinand Wolsegger, nadporočnik 8. top. p. Josip Kriwer in črnovojniški nadzdravnik 47. pp. dr. Karel Kahr.

+ Veliko vojno prošnjo procesijo je vodil 18. aprila popoldne kardinal knezo-nadškof dr. Piffl na Dunaju iz votivne cer-

kve v stolnico sv. Štefana. Udeležila se je procesije v velikem številu duhovščina, katoliška društva in korporacije. V stolnici sv. Štefana je procesijo zaključila slovesna pobožnost. V dvornem oratoriju so se pobožnosti udeležile žena prestolonaslednika nadvojvodinja Cita, nadalje nadvojvodinje Marija Terezija, Marija Jožefa, Marija Anuncijata, Blanka, Marija Imakulata, Marijeta, nadvojvoda Rajner in Leopold, nadvojvodinja Marija Antonija, nadvojvoda Anton, nadvojvodinje Assunta, Marija Gabrijela in Marija Alice, nadvojvoda Albreht, princesinja Elizabeta Liechtenstein, kakor tudi princesinji Izabela in Rozmarij Salm-Salm. Kardinal je opravil pobožnost, nakar se je molila po papežu sestavljena molitev. S cesarsko pesmijo se je zaključila slavnost.

+ Imenovanje. Za vojnega kurata v rezervi je imenovan dr. Ivan Andolšek.

+ Ukaz c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 16. aprila 1915, št. 8441, o odškodnini za mletev žita v mlinih, ki za plačilo meljejo. V mlinih, ki za plačilo meljejo od žitnih producentov prinesejo lastno žito, se sme terjati, oziroma dajati za plačilo za mletev za sto kilogramov, in sicer pšenice največ 3 K, rži, ječmena in ovsa 2 K 50 vin. in koruze največ 2 K. Glede izmletja veljajo določila ministrskega ukaza z dne 28. novembra 1914. leta, drž. zak. št. 324. Za izgubo pri mletju pšenice, rži, ječmena in ovsa se sme odtegniti največ 3%, pri mletju koruze največ 2% množine žita. Mlinarjevo plačilo se mora dajati brez izjeme v denarju; mlinarja plačevati z merico, to je z žitom, moko in z otrobami, je prepovedano. Prestopki tega ukaza se kaznujejo po § 12. ministrskega ukaza z dne 28. novembra 1914., leta, drž. zak. št. 324. Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

+ Vojaška vest. Divizijski poveljnik podmaršal g. Anton Lipošček, ki je pred kratkim prišel na dopust v Zagreb, je moral vsled brzojavnega odpoklica prekiniti svoj dopust in prevzeti vodstvo 2. pehotne divizije v Karpatih.

+ Odlikovan je z bronasto častno kolajno »Rdečega križa« podpolkovnik in poveljnik c. kr. domobranske orožarne na Dunaju g. Fridolin Kaučič.

+ Za gospodarsko samostojnost monarhije. Dunaj, 18. aprila. (Kor. ur.) Danes se je vršila na Dunaju pod predsedstvom društvenega predsednika dr. Ernesta barona pl. Plenerja in dr. Aleksandra Weckerleja skupna seja predsedstvenih članov srednjeevropskih gospodarskih društev v Avstriji in na Ogrskem. Zastopniki društev so najprej razpravljali o gospodarskem razmerju med Avstrijo in Ogrsko in enodušno se je konstatiralo, da mora iti gospodarsko zedinjenje obeh držav monarhije pred vsemi trgovsko-političnimi pogajanjimi z zunanjimi državami. Tudi so vsi navzoči izrazili mnenje, da je to zedinjenje med Avstrijo in Ogrsko na temelju gospodarske skupnosti potrebno. Nato so se vzele v pretres prizadevanja, ki so se začela v nemški državi v svrhu trgovinsko-političnega zblizanja med Nemčijo in Avstro-Ogrsko, in se je izjavilo, da bi bilo takega zblizanja želeli pod gotovimi pogoji, zlasti bi morala ostati nedotaknjena gospodarska samostojnost monarhije.

+ Skromni Avstrijci. Pod tem naslovom piše »Kärntner Tagblatt«: Po pravici se vse čudi veličastni tehnični premoči Nemcev v sedanjih vojni in marsikak Avstrijec natihoma zavidno gleda na Nemčijo, ker meni, da je njegova ljuba Avstrija kakor že večkrat tudi topot prepozno vstala. In vendar nimamo Avstrijci prav nobenega vzroka, da bi se postavili v kljubovalni kotiček in skromno molčali. Naši avstrijski tehniki imajo slaven, da, celo glavni delež v vojnem delu teh dni. V miru popustljiva in vajena biti smatrana za neznanost služabnico, je z velikim zamahom kakor prava naravna sila posegla v borbo narodov. In tudi v skromnem Avstrijcu se vzbujajo samozavest in zavet lastne moči, če sliši, koliko avstrijskih iznajdb in koliko avstrijskih tehnikov se je uveljavilo. Zato opozorimo tu posebno na dva avstrijska tehnika, katerih imeni se žal le premalo spominjati. Ta dva sta R e s s e l in M a n n l i c h e r. Nobena moderna bojna ladja, noben podmorski, noben zračni boj bi ne bil mogoč, če bi Ressel ne bil iznašel gonilnega sredstva: ladijskega vijaka. In najuspešnejše bojno sredstvo našega orožja je puška repetirka, ki jo je konstruiral avstrijski inženier Mannlicher. Ti dve avstrijski iznajdbi zagotavljata avstrijski tehniki slavo, ki se sme v resnici pokazati.

+ O zvonovih. Mariborska »Straža« piše: Zvon je za vojne svrhe darovala protestantovska cerkvena občina v Poroslu na Ogrskem. Ta v resnici patriotičen čin porablja »Marburger Zeitung« za to, da daje cerkvam v Mariboru, in sicer stolni, frančiškanski in magdalenski cerkvi, prijateljski nasvet, naj storijo isto, kar je storila ogrska protestantovska cerkev. Pri prijateljskem nasvetu je »M. Ztg.« čisto pozabila na mariborsko protestantovsko cerkev. Tem bolj se moramo čuditi nad tako pozabljenostjo, ker je »Marburger

Zeitung« vendar najbližja njena duhovna mati — protestantovska cerkev. Katoliške cerkve rabijo svoje zvonove za to, da vabijo vernike k sveti maši in k drugim bogoslužnim činom. Protestantje pa nimajo ne te dolžnosti, ne te potrebe. Torej bi kazalo, da »Marburger Zeitung« nastavi lestvico najprej na protestantovski stolp.

— Radi boleznj se je s severnega bojišča vrnil v svojo domovino v.č. g. vojaški nadkurat Hubert Rant in bode do okrevanja prebival pri svoji materi in sestri v Kranju. Bil je ves čas na bojnem polju in mnogokrat v smrtni nevarnosti. Spremil je k zadnjemu počitku nad tisoč vojakov, med njimi tudi na bojišču padlega vojaškega kurata gosp. Rozmana.

— Umrli je v Slovenski Bistrici Andrej Sternberger, star 50 let.

— V ruskem ujetništvu je umrl znani graški zdravnik dr. Fran Eysn.

— Iz Gorij, dne 12. aprila 1915. Praktično predavanje o sadjarstvu je imel preteklo nedeljo deželni sadjarski nadzornik M. Humeč. Na gospodarsko vzornem sadnjaku v Megrah našega vrlega župana J. Jana je združil teorijo in prakso. Z orodjem v roki je kazal, kako treba cepljenje obrezati prvo, drugo in tretje leto, da so pravilni v obliki in da postanejo rodni sadnjaki. — Gospodariji sadjarski so ga z veseljem poslušali in sledili pouku. Zanimanje za sadjerejo kaže naše ljudstvo vedno bolj. Gotovo bo tako poučno in praktično predavanje rodilo obilo sadu. Le še večkrat!

— Iz seznama izgub št. 161. Praporščak 7. pp., 15. stot., Fritsche Egon, ranjen; praporščak Hübner Franc, 7. pp., 9. stot., ranjen; praporščak Sustersich Fran, 4. bos.-herc. p., ujet; poročnik Wratschko Ivan, 7. pp., 14. stot., ranjen.

— Na 1000 K globe obsojen je bil neki pek v Karlovih varih, ker je pekel prelahki kruh.

— V ruskem ujetništvu se nahaja g. Valentin Mersolj, stud. med., doma iz Radovljice, član kat. akad. društva »Zarje« v Gradcu. Služil je pri 27. domobranskem pešpolku. Kot narednik je odšel koncem februarja v Karpate, kjer so ga kot medicinskega prideliili saniteti. V hudih bojih so ga dne 21. marca Rusi ujeli. Njegov vojni kurat g. Leopold Turšič piše o njem v zasebnem pismu: »Zelo se je odlikoval medicinske Mersolj. Pet dni je nemoteno v fronti obvezoval. Sam poveljnik ga je bil vesel.« Ujeti je bil kot gojenec zavoda sv. Stanislava zgleden, zelo marljiv in nadarjen dijak.

— Propad karlovške hranilnice pred sodiščem. Zagrebško sodišče prične 24. t. m. razpravo proti bivšemu ravnatelju propadle karlovške hranilnice Karlu Hermannu.

— Nesreča v premogokopu. V premogokopu Carpano (v Istri) je včeraj ob pol 5. uri popoldne po električno vžganem strelu nastala eksplozija premogovnega prahu. Devet oseb je bilo ubitih, tri pa težko ranjene.

— Posojevalnico dežnikov so uvedli na kolodvoru v Solnogradu. Založiti se morajo za dežnik 3 K, ki se povrnejo, ko se da dežnik nazaj. Pristojbina znaša 50 vin. na dan.

— Tržaška šolska letna poročila bodo letos obsegala le šolske vesti. Znanstvenih člankov letos ne bo. Mestni svet je namreč začel tudi na tem polju varčevati.

Iz ruskega ujetništva je pisal svoji ženi Ivan Kroflič dne 7. marca: Preljuba žena! Preden nadalje pišem, Te prav lepo pozdravim kakor tudi moje dražje otročičke Tonico, Ivanka in Milico ter mater. Pa jaz bi rad vedel, če ste zdravi; jaz sem, hvala Bogu. Pisma pa še nobenega nisem dobil in tudi drugi ne. Denar so pa že mnogi prejeli. O Božiču sem pisal, zdaj je pa že sredi posta, pa šele drugi pišem, ker nimam denarja, da bi si kupil papir. Pa če moreš, mi pošlji 10 kron, drugače pa ne; pa daj v Ljubljani na pošto. Ali če pa kaj veš, da bo kmalu mir, ni treba pošiljati. Tukaj, kakor jaz, je tudi Vovko z Viča in sin Tvojeja varuha iz Goric, Ivan. — Sedaj Te pa prosim, da daš kakor moreš razorati in usaditi krompir. Jaz mislim, da bo kmalu mir. Pišem Ti, pa še ne vem, ali ste vsi živi ali niste. Jaz sem pa daleč v Rusiji, pa še ni preslabo. Tukaj je dve uri prej jutro kakor pri nas in ravno tako večer. Kruh je tukaj poceni, ko bi človek denar imel; za 5 krajcarjev se dobi funt belega kruha. Zdaj pa končam to slabo pismo in Vam želim veselo Alelujo; moja bo žalostna, pa bo že, da bi le zdrav bil. Tvoj mož Ivan Kroflič. Moj naslov: I. K. Stancija Almazija, Katerinaslavskija, Zelena Doraga, Rusija. Z Bogom!

— Na vojnem polju obolen za koleri, ozdravel in se zopet vrnil na bojišče. Matija Sajovic iz Predoselj, c. kr. lovski bat, št. 7, II. maršstotnija, piše iz Gorice 26. septembra 1914, da gre na bojno polje

Ali ste že kupili srečko „Slovensko Stražo“? Kupite takoj! Srečka samo 1 št.

v Galicijo. Dne 11. novembra 1914 piše iz Galicije, da je bil 14 dni v bolnišnici, od 18. oktobra do 7. novembra, ker je bil zbolel za kolero, a se je kmalu pozdravil. Dne 5. januarja 1915 je došlo pismo, pisano dne 23. decembra 1914 v ruskem ujetništvu. Pečat je bil toliko zamazan, da se ni mogel brati kraj, v katerem je bila karta odana. Poroča, da je bil v boju lahko ranjen in ujet. Dne 18. marca je došlo pismo z razločno pisavo in poštnim pečatom Kovrov v vladimirski guberniji, pisano dne 24. februarja 1915, ruski datum na pečatu 13. febr. 1915. Matija Sajovic iz Predoselj pri Kranju, pri 7. c. kr. lovskem bat., 1. stotnija, se že od 23. decembra 1914 nahaja v ruskem ujetništvu v mestu Kovrov, vladimirska gubernija.

— **Kneza Thuna**, bivšega ces. namestnika, imenuje Praga za svojega častnega meščana.

— **Sibirija na Gorenjskem**. Iz Rateč na Gorenjskem nam pišejo: Ko vlada drugod že lepa pomlad, ko sejejo in sade krompir, leži na našem polju še pol metra debel sneg. Stari ljudje ne pomnijo takega. Po vasi imamo pred hišami še cele skladowice snega. Kdaj nas misli neki zapustiti ta beli mož, ko se še nikamor ne gane? Treba bi bilo, da bi prišli Sušani, da bi ga pregnali, kakor so volka. Pota so že kopna in solčni bregovi tudi, a po polju ga je še, kakor bi bili pred pustom.

— **Profesor Masaryk** se nahaja v Švici, kjer ostane do sklepa miru.

— **Oslepel četovodja Markič** iz Podgore, za katerega se je nabralo, kakor znano, 4000 K, je odšel sedaj na Dunaj v košarsko šolo za slepce, kjer se bo izučil v umetnem košarstvu. Prej je bil Markič zidar po poklicu.

— **Avstrijske opekarne**. »Tagespost« poroča, da so avstrijski opekarnarji sklenili, da tudi po velikonočnih praznikih ne začnejo z delom. V zalogah je od lani še toliko blaga, da bodo tovarne izhajale za letos. Letošnjih naročb je komaj 20 odstotkov od lanskih. Zida se splošno jako malo, delavci so dragi.

— **Ponesrečeni dezertjeri**. Iz Arka na Južnem Tirolskem se poroča, da so našli na gori Monte Baldo pod snegom tri avstrijske dezertjerje. Na begu so zašli in obležali. Ker so imeli zmrmzene noge, so jim jih v bolnici odrezali, a vzlic temu ni upanja, da bi okrevali. Neki drugi dezertjer, ki je hotel čez hribe priti iz Trente v Italijo, pa se je na potu ubil.

— **Regulacija Soče in njenih pritokov**. 15. aprila se je na tržaškem namestništvu vršila seja permanentne komisije za regulacijo Soče in njenih pritokov. Določil se je delovni program za bodoče poletje. Z ozirom na sedanje razmere se imajo vršiti dela le v omejenem obsegu, vendar pa so se sprejela v program nova nujna in važna dela. Za ostala dela se izdelujejo podrobni načrti in pripravljajo vse potrebno, tako da bo mogoče razviti živahno delavnost na celi črti, kakor hitro se vrnejo normalne razmere.

— **Petindvajsetletnica opere »Cavalleria Rusticana«**. Rim, 13. aprila. Včeraj zvečer se je v tukajšnjem gledališču Quirino slovesno obhajala petindvajsetletnica prve predstave Mascagnijeve opere »Cavalleria Rusticana«. Godbene točke sporeda je vodil Mascagni sam. V zboru »Cavallerije«, ki se je izvajala koncem sporeda, so nastopali najslavnejši italijanski pevci. Gledališče je bilo natlačeno občinstva iz najvišjih rimskih krogov.

— **Čudna pravda**. Na Nemškem je neki nadzornik pri pogrebem društvu, ki vpepeljuje mrlice v krematorijih, podal izjavo, s katero ukazuje, da se njegovo truplo sežge, in je naročil društvu, naj to izvrši. Mož je umrl v kopališču Brückenau, vdova pa je dala truplo prepeljati v Nürnberg in tam pokopati. Ko je društvo kasneje to izvedelo, je zahtevalo od vdove, da se truplo izkoplje in po mozevi želji sežge. Žena se je branila in društvu jo je tožilo na izpolnitev mozevega naročila. Nürnbergsko sodišče je razsodilo, da mora žena izpolniti mozevo voljo, to se pravi: truplo izkopati in izročiti društvu, da ga sežge.

— **V graščini v Ponovičah** pri Litiji, kjer prebiva grofica Gasquet, se zdravijo tudi ranjeni vojaki. Dosedaj so imeli v grajski kapelici vsak dan ob osmih sveto mašo. Te dni pa je odšel duhovnik, ki je tu maševal, zato bi bilo želeli, da bi došel kak upokojen duhovnik, da bi maševal. Imel bi v gradu prosto stanovanje in hrano. Pojasnila daje župni urad na Savi ali kn.-šk. ordinarijat v Ljubljani.

Prvi redni občni zbor »Kreditne zadruge«. registrirane zadruge z omejeno zavezo v Ljubljani.

Sanacija »Glavne posojilnice«. Včeraj, 18. aprila dopoldne se je vršil v steklenem salonu hotela »Lloyd« pičlo obiskani prvi redni občni zbor »Kreditne zadruge«. Odobril se je zapisnik izrednega občnega zbora z dne 24. junija 1914. Deželnemu odboru in zlasti gospodu deželnemu glavarju, dr. Ivanu Šusteršiču, se je izrekla zahvala, ki jo sporoči posebno od-

poslanstvo, za sklep, s katerim je deželni odbor kranjski prevzel za »Kreditno zadruge« pri »Kranjski deželni banki« jamstvo za menični eskomptni kredit do najvišjega zneska pol milijona kron.

Iz poročila o stanju sanacije »Glavne posojilnice« posnemamo sledeče podatke: Likvidirana vrednost vlog »Glavne posojilnice« je 1. januarja 1911 znašala 3.222.457 kron 27 vin. Od teh je »Kreditna zadruge« do 1. aprila 1915 poravnala 2.448.537 K 73 vin., izplačavši ali celo 30 odstotno poravnano kvoto, ali pa, vsled mobilizacije, le 20%, 10% in 5% ne zneske na račun dogovorjene kvote, dočim se ostanek izplača, ko nastopijo zopet redne razmere. Efektivno se je na ta način izplačalo 621.436 K 92 vin. Zadruge pa je prejela od zadrušnikov le 533.617 K 45 vin., ter se je morala pri »Kranjski deželni banki« pod jamstvom deželnega odbora zadolžiti za 148.500 K. Medtem ko so deželni odbor kranjski, ljubljanski magistrat, Ljubljanska kreditna banka, Kmetiska posojilnica in Vzajemno podporno društvo že vplačali odpravnice, ki spadajo na njihovo uradništvo, dolguje drugo, zlasti državno uradništvo, še 163.194 K 04 vin. na odpravninah. Da se plačevanje pospeši, se je sklenilo, da prevzame »Kreditna zadruge« jamstvo, da se članom »Glavne posojilnice«, ki vplačajo določeni asanačni prispevek, ne zgodi vsled članstva pri »Glavni« nobena škoda (vsled eksekucije po § 60. zadr. zak.) ter da bodo oproščeni vsake nadaljne obveze, ki bi izvirala iz neomejenega jamstva pri »Glavni«.

Poravnati je še približno 770.000 K vlog, v kar se bo potrebovalo okoli 230.000 kron. Tri četrtinke vseh vlog so že poravnane. Da se poravna zadnja četrtinka, se bo skušalo dobiti pri deželni banki nadaljnega posojila na podlagi kritnih menic.

Zanimivo je, da so podpore oziroma darila v asanačni fond le zelo pičlo rosila. Od 300 posojilnic in hranilnic ter denarnih zavodov se jih je odzvalo prošnji le 6, in sicer tri štajerske: Gornja Radgona, št. Jurij pod Kumom, Kozje; dve Koroški: Sp. Dravograd, Sv. Jakob v Rožu ter Tržaška posojilnica in hranilnica. Poslednja je darovala 2000 K, ostalih pet pa skupaj 231 K 03 vin. Slava obmejnemu Slovincem, zlasti rodoljubnim Tržčanom!

Zelo ugodno se glasi revizijsko poročilo.

Točka dnevnega reda: Izprememba pravil odpade, ker izpremembe niso potrebne.

V načelstvo so se izvolili sledeči gospodje: Jean Schrey, pekovski mojster, predsednik; Anton Rojina, mizarski mojster, podpredsednik; Ivan Mikuž, deželni računski revident, tajnik, — vsi v Ljubljani; Danijel Battelino, stavbenik, D. M. Polje; dr. Oton Fettich-Frankheim, odvetniški kandidat, — oba v Ljubljani; Ivan Modic, trgovec, Nova vas; Franc Pust, tatarski mojster; dr. Mavricij Rus, zdravnik; dr. Anton Švigelj, odvetnik, — vsi v Ljubljani; Franc Heinrihar, lesni trgovec v Škofji Loki; Ivan Jelačin, trgovec v Ljubljani. Namestniki gg.: Ivan Robežnik, trgovec, Vič; Ivan Oblak, posestnik, Vrhnika; Franc Ks. Sajovic, posestnik, Kranj.

V nadzorstvo so izvoljeni gg.: Maks Domicelj, trgovec, Rakek; Josip Habe, odvetniški sollicitator, in dr. Viktor Sušnik, odvetniški kandidat, oba v Ljubljani.

Omenjamo, da se je načelstvu izrekel absolutorij, funkcionarjem, zlasti zelo marljivo in uspešno delujočemu tajniku in ravnatelju pisarne, dež. rač. revidentu Ivanu Mikužu pa topla zahvala.

Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti.

Potrji globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani oče in stari oče, gospod

Franc Čik
bivši mizarski mojster in lesni posestnik,

po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti 18. aprila ob pol 1. uri ponoči mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika se vrši v ponedeljek 19. t. m. ob pol 3. uri popoldne iz hiše žalosti Ulica na grad št. 9 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Ljubljana, dne 19. aprila 1915.

832 **Žalujoči ostali.**
Mesto vsakega drugega obvestila.

Gimnazijski absolvent se takoj sprejme kot

domači učitelj

Neobhodno je potrebno znanje klasičnih jezikov in nemščine. 795
Dr. V. Červinka, okrož. zdravnik, Polzela, Štaj.

Šmarince. — Za letošnji majnik priporočamo sledeče »Šmarince«, ki so iz prejšnjih let v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani:

Dr. Josip Jerše, **Mati čudovita**. Šmarince. Rdeča obreza 2 K, šagrin, zlata obreza 3 K.

Šmarince Arskega župnika. Razlaga lavretanskih litanij z življenjepisom bl. župnika I. Vianaja. Rdeča obreza 2 K.

Jožef Vole, **Marija v predpodbah in podobah**. Šmarince. Rdeča obreza 2 K.

Godec, **Devica verna**. Šmarince. Rdeča obreza 2 K.

P. Ladislav, **Šmarince**. Marijine čednosti in dobrote. Rdeča obreza 2 K.

Kerčon, **Marija podoba Pravice**. Šmarince. Rdeča obreza 2 K.

Ključavničarji, kovači in strugarji

dobe takoj traino delo v **Kranjski tovarni za železo, A. NAGEL**, Kamnik. 830

Lokal

na prometnem prostoru v površini 35—40 m² s pritliklinami se odda v najem. — Pojasnila pri peku Avg. Jenkotu, Marije Terezije cesta št. 7, pritličje, levo, vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne. 828

Psiček

maljen, bel, z dolgo dlako in znamko 14 Vič, se je zatekel. Najditelj se vljudo prosi, naj se zgasi proti plačilu pri lastniku Rud. Jerina, Vič-Glince št. 269. 833

Zaradi odpotovanja je ceno naprodaj

1 nova sobna kredenca, 1 aparat za gorko kopelj,

zelo priporočljivo zlasti za revmatiko in na ischias bolehalje — **3 lepe damske obleke** in drugo. — Poizve se v Gledališki ul. 10, vrata 17.

Radí vojnih in družinskih razmer se opusti 816 (3)

trgovina

z manufakturnim in konfekcijskim blagom ter se rači tega vsa zaloga na skupno ali pa tudi v večjih partijah pod zelo ugodnimi pogoji **prada**.

Kje, izve se pri upravi tega lista pod šteč. 816. (Znamka!)

KUC
BR. NOVAKOVIĆ
LJUBLJANA-LJUBICA

KUC

zdravniško priporočeno **kritvoreče vino daje moč in zdravje.**

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4-80. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana. 2631

Potrji globoke žalosti, naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena soproga, ozi. mati in sestra, gospa

Antonija Breskvar, roj. Tepina
soproga ključavničarskega mojstra

včeraj dne 18. t. m. po dolgi mučni bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče mirno preminula.

Pogreb nepozabne blage pokojnice se vrši v torek dne 20. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti sv. Petra cesta št. 52 na pokopališče k sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah. Drago pokojnico priporočamo v blag spomin. 838

V Ljubljani, dne 19. aprila 1915.

Ivan Breskvar, soprog. — Ivan, Anton, Franc, Anica, otroci. — Ivan Tepina, brat. — Mici Biton, roj. Tepina, sestra.

Mestni pogrebni zaved v Ljubljani.

803

Ovčjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano,

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini.

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik, Ljubljana,
Mestni trg št. 22.

Razglas.

Vsled ukaza c. kr. deželne predsedstva z dne 12. aprila 1915, št. 7196, bode smelo ljubljensko občinstvo, stanujoče v zazidanih mestnih okrajih, od dne 25. aprila 1915 kruh in moko kupovati si le še proti uradnim izkaznicam (krušnim kartam). Od te določbe so v Ljubljani izvzeti le kraji Crna vas, Illova, Hauptmanica in Karolinska zemlja, slednja v kolikor ni zazidan del mesta (glej spodaj pri točki V, deveta krušna komisija). V teh izvzetih krajih ostane tudi zanaprej pri tem, da nihče ne sme naenkrat kupiti več nego 2 kilogra ma mlinjskih izdelkov in da tamošnji prodajalci smejo kriti le neposredno porabo svojih odjemalcev, prebivajočih v ozemlju teh krajev.

V zazidanem omestju pa bode on, ki nima več moke pri hiši, da bi si kruha sam izdelaval, moral iti h krušni komisiji svojega okraja po krušno karto, veljavno za en teden, ker brez take od dne 25. aprila 1915 dalje ne bo dobil ne moke pri molarju, ne kruha pri peku ali v gostilni in kavarni.

Določila za konsumente.

I. Kak namen ima izkaznica (krušna karta)?

Krušna izkaznica ni nobeno nakazilo; z njo človek ne dobi pravice, da bi se mu kruha ali moke nemara iz kake javne zaloge darovalo ali moralo preskrbeti za vsako ceno. Krušna izkaznica je le zato tukaj, da ne more nihče naenkrat kupiti več moke ali kruha, nego je na nakaznici zapisanega. Kdor nakaznice nima, si torej kruha in moke sploh ne bo mogel kupiti, ker mu je brez nakaznice trgovec, gostilničar i. t. d. sploh dati ne bo smel.

II. Koliko moke ali kruha za osebo je na teden dovoljenega?

Izkaznice so treh vrst: cele, zmanjšane in dnevne.

A) **Cela** izkaznica dovoljuje, da si posamezen človek za en teden kupi 1400 gramov (1 kilo in 40 dekagramov) moke ali pa 1960 gramov (1 kilo in 96 dekagramov) kruha. Cele izkaznice bo dobil vsakdo, ki zase, ozir. za vsako glavo svoje rodbine ali svojega gospodarstva nima več lastne moke, nego kvečjemu še po 2 kg za osebo.

B) **Zmanjšana** izkaznica daje pravico, kupiti si na teden 1050 gramov (1 kilo in 5 dekagramov) moke ali pa 1470 gramov (1 kilo in 47 dekagramov) kruha.

Take izkaznice dobi vsakdo, ki ima zase, ozir. za svoje v svoji posesti še več moke, nego po 2 kg za glavo.

C) **Dnevna** izkaznica daje pravico, kupiti si en dan 210 gramov (21 dekagramov) kruha.

Take izkaznice bodo dobivali potniki, ki le mimogrede v Ljubljani prebivajo in niso iz takega kraja na Kranjskem, v katerem bi bile vpeljane ravnotake krušne karte, kakor v Ljubljani. Izkaznice dobe za one dni, ko ostanejo v Ljubljani, pri svojem stanodajalcu (hotelirju, prenočiščnem gostilničarju, privatnem gostitelju).

Kdor je pa iz kraja na Kranjskem, kjer imajo tudi krušne karte, mora rabiti svojo redno karto tudi v Ljubljani, ako je v svojem rednem bivališču tako karto sploh dobil. Glede morebitne medsebojne veljavnosti tukajšnjih krušnih kart z onimi drugih kronovin bode c. kr. deželno predsedništvo, če bo potreba, primerno ukrenilo. Dokler se to ne zgodi, se smejo tudi taki tujci posluževati ljubljanskih dnevnih kart.

III. Koliko krušnih kart dobi vsakdo? Komu v roko se jih da?

Za vsako gospodarstvo (gospodinjstvo) ima priti po izkaznice (krušne karte) načelnik gospodarstva (rodbinski oče, gospodinja itd.). Dobi jih toliko, kolikor ima pod svojo streho glav (zase, za rodbinske člane, za posle, za delavce, ki jih prehranjuje, in tudi za morebitne podnajemnike, čeprav jih ima samo na stanovanju). Onim osebam, ki pri njem samo stanujejo (podnajemnikom), ima gospodar krušno karto potem izročiti v samostojno rabo.

Do krušnih kart imajo pravico tudi oni pripadniki oborožene sile, katerim ne daje hrane vojna uprava.

Za potnike pride dnevne karte iskat stanodajalec (hotelska uprava). Hotelom in gostilniškim prenočiščem se bodo izdajale dnevne karte vselej za dva tedna vnaprej in sicer na podlagi števil, ki jih izkazuje tujski promet. Zato je najbolje, če se taka podjetja vselej izkažejo s knjigo za tujce (vsaj za pretekli mesec) in z računom, koliko dni da so vsi gostje zadnjega meseca vsega skupaj v hotelu ali v gostilni stanovali.

IV. Komu ni treba iskati si krušnih kart, četudi nima lastne moke?

A. Osebe, ki so popolnoma oskrbovane v humanitarnih in dobroteljskih zavodih, v učilnicah in vzgojevalnicah, prisilnih delavnicah, jetnišnicah, zavetiščih itd. ne dobe izkaznic, marveč kupijo upraviteljstva dotičnih zavodov naravnost pri prodajalcih moke ali kruha za en teden potrebno količino kruha (1 kg 96 dag) ali moke (1 kg 40 dek) za vsako v zavodu oskrbovano osebo proti lastnemu potrdilu zavoda, opremljenemu z zavodovim pečatom; v teh potrdilih mora biti navedena teža dobavljene količine kruha in moke in tudi število oseb, za katere je namenjena.

Zavode, ki naj to pravico uživajo, določa mestni magistrat. Vsi zavodi torej, ki na to ugodnost reflektirajo, se s tem pozivljejo, da tekom 48 ur predlože svojo prošnjo magistratu; v prošnji je tudi navesti število oseb (če se menjavajo, vsaj približno), ki naj prihajajo v postev.

B. V kolodvorskih restavracijah in jedilnih vozovih železnic dobivajo bode brez izkaznice kruh vlakovno spremstveno osobe, železniški potniki pa proti pokazanju veljavnega voznega listka.

V. Kje se bodo krušne karte dobivale?

Izkaznice (krušne karte) bodo izdajale posebne krušne komisije, katerih se je določilo za razne dele mesta devet, in sicer:

1. Šolski okraj	uradni prostor: Mestni dom.
2. Šentjakobski okraj	" M stol magistrat,
3. Dvorski okraj, južni del, to je Krakovo-Trnovo	" Otroški vrtov v Cerkveni ulici,
(očilna črta: Coljova-Emonska-Rimska in Tržaška cesta)	

4. Dvorski okraj, severni del

(od Coljova-Emonske-Rimske-Tržaške ceste do Prešernove ulice in Franca Jožefa ceste)

uradni prostor: Vrtna veranda Kazine,

5. Kolodvorski okraj, zapadni del

vzhodna meja je sreda Kolodvorske ulice in Ulice »Za čreslom«

Hotel Union, vhod iz

Frančiškanske ulice,

6. Kolodvorski okraj, vzhodni del

(od srede Kolodvorske ulice, ozir. Ulice »Za čreslom do Martinove ceste

Telovadnica c. kr. učiteljska, vhod iz Ko-

menskega ulice,

7. Spodnja šiška,

Blvsi občinski urad,

8. Vodmat,

Mestna jubil. ubožnica

9. Predkraji,

(toda le Hradeckega vas, Dolenjska cesta, Orlova ulica, Galjeva ter Ižanska cesta do vstete hiše št. 23)

Časnovarjeva gostin,

veranda, Dolenjska c.

Ostali del predkrajev je, kakor povedano že začetkom razglaša, iz pravice in dolžnosti do krušnih kart izvzet in tamošnji stanovalci ne morejo dobiti teh kart.

VI. Kdaj bodo komisije poslovale?

Prvikrat bodo komisije poslovale v četrtek, dne 22. aprila, za ljudi, katerih imena imajo začetno črko A do L, v petek 23. aprila za ljudi, katerih imena imajo začetno črko M do Z. — Uradne ure so od 8. ure zjutraj do 1. popoldne ter od 3. do 7. popoldne. — Za nadaljne tedne se bo poslovanje komisij posebej razglasilo.

VII. Kaj ima človek storiti pri krušni komisiji.

Brez ozira na to, kar je povedanega zgoraj pod točko II B), dobi radi lažjega poslovanja prvokrat vsakdo, ki se zgodi, cele izkaznice. Tisti pa, ki imajo za vsako glavo svojega gospodarstva več nego po 2 kg moke doma, dobe drugi teden samo še zmanjšane izkaznice, toda tudi to le tedaj, če prinese po prvem tednu nazaj od vsake prvič dobljene izkaznice neporabljenih odrezkov vsaj za 350 g moke ali 490 g kruha, z drugo besedo: če od celih izkaznic prvega tedna niso porabili več, nego bi znašale zmanjšane izkaznice.

Zglasitelj (načelnik gospodarstva) naznani, ko pride pred komisijo, koliko oseb da ima v svojem gospodarstvu (gospodinjstvu), vstevši sveda tudi samega sebe, dobi dotično število izkaznic in potrdi komisiji s podpisom prejem. Obenem dobi seboj v izpolnitev posebno tiskovino, v katero mora ravnotake vpisati na določenem mestu število oseb, katere preživlja ali jih ima na stanovanju, dalje kakšne zaloge žita ali moke da ima še v svojem gospodarstvu (gospodinjstvu).

Ko dospe ta izjava, katero mora dotični gospodar (rodbinski načelnik) podpisati, komisiji nazaj, izroči se onim osebam, ki imajo v svojem gospodarstvu (gospodinjstvu) manj nego po 2 kg moke ali žita za vsako glavo, za naslednje tedne za vsako glavo cela izkaznica.

Oni pa, ki imajo za vsako glavo več nego po 2 kg moke ali žita, dobe dotlej, dokler njihove zaloge ne padejo na 2 kg za osebo ali manj, zmanjšane izkaznice. Kako je glede teh oseb s prvim tednom, oziroma z drugim, je že bilo zgoraj povedano.

Ako kdo v izjavi zamoči ali prenizko napove svoje zaloge, mu jih sme magistrat zapolniti v pol države.

VIII. Pravni značaj izkaznic (krušnih kart).

Izkaznice (katere imajo odrezke s količinami po teži za kruh in moke) so javne listine njih ponarejanje se kaznuje po določenih kazenskega zakonika.

Prenos izkaznice ali njenih odrezkov na druge osebe ali raba izkaznic, ki so bile od oblasti za druge osebe določene ali katerih veljavnost je že ugasnila, je prepovedana.

Samo člani enega in istega gospodarstva (gospodinjstva) smejo svoje krušne karte med seboj menjavati.

IX. Pravni značaj članov krušnih komisij.

Vsako je dolžan na poziv mestnega magistrata vstopiti v krušno komisijo v Ljubljani, oziroma sploh prevzeti posej uradnega zaupnika pri urejanju zadev z moko in kruhom.

Služba zaupnika (člana krušne komisije) je častna služba.

V izvršitvi svojih uradnih opravil je zaupnik javen uradnik in uživa kot tak zakonito varstvo.

Enako je pa pod kaznijo dolžan, ohraniti tajno zasebne in opravilne skrivnosti, za katero v službi izve.

Določila za obrtnike.

X. Prodajalci (peki, molarji, trgovci, gostilničarji, kavarnarji) kruha in moke ne smejo od 25. aprila 1915 dalje svojega blaga nikomur oddajati, ne da bi za to od kupca obenem prevzeli veljavno izkaznico, oziroma pripadajoče število njenih odrezkov. Enako ne smejo prevzeti nobene veljavne izkaznice ali njenih odrezkov od koga, ne da bi mu obenem zares prodali dotično množino moke ali kruha.

Na kakšen način je prodajati moko ali kruh blagotvornim in šolskim zavodom, jetnišnicam itd., katere so za to dobile pravico od magistrata, je določeno že zgoraj pod točko IV. A.)

XI. Gostilničarji, peki, slaščičarji, sploh osebe, katere obrtoma podeljujejo mlinjske izdelke ali odajajo jedila, smejo od 25. aprila naprej moko in kruh (če ga ne izdelujejo sami) kupovati le pri obrtnikih, ki so za to upravičeni.

Tak kupec mora prodajalcu pri prevzetju blaga izročiti potrdilo, ki vsebuje ime in naslov kupca in prodajalca, dan prevzetja, kakor tudi vrsto in težo blaga.

XII. Obrtnik mora koncem vsakega tedna krušni komisiji svojega okraja izročiti vse odrezke krušnih kart, ki jih je za razpečano blago prejel — odrezki celih kart morajo biti zbrani posebej, oni zmanjšanih pa posebej — enako vsa potrdila dobroteljskih in drugih zavodov, ki so pri njem tekom tedna blago kupili in tudi potrdila, ki so navedena pod točko XI. Tudi od gostov oddane dnevne izkaznice imajo restavratirji itd. vsak teden zbrane vračati komisiji svojega okraja.

XIII. Druga jedila, nego kruh, ki so napravljena iz mlinjskih izdelkov (močnate jedi) se smejo v zato upravičenih obratih (gostilnah, slaščičarnah itd.) gostom, oziroma kupcem oddajati brez krušnih kart.

Vendar se pa naroča vsem gostilnam, da po možnosti omeje izdelovanje takih jedil.

Vsak gostilniški ali kavarniški gost ima pravico, da svoj kruh, mesto da bi ga proti izkaznici kupil v gostilni, oz. kavarni, prinese že seboj in ga tam povžije.

XIV. Vsakdo, ki obrtoma podeljuje mlinjske izdelke, prodaja kruh, mlinjske izdelke ali jedila, mora natanko voditi **zabeležno knjigo**, iz katere je razvidno stanje njegovega blaga začetkom in koncem tedna, prirastek med tednom, odkodi se je blago nabavljalo, dalje ali so se mlinjski izdelki podeljavali v lastnem obratu ali pa v surovem stanu dalje prodajali.

Knjiga mora imeti tekoče numerirane strani, mora imeti magistratni pečat in biti magistratu vedno na razpolago za vpogled. Magistrat bo tudi po možnosti primerjal vsebino vrnenih mu odrezkov izkaznic in potrdil (glej točko XII.) z vpisi v teh zabeležnih knjigah.

Predpisane tiskovine za to knjigo je po naročilu c. kr. deželne vlade založila »Katoliška tiskarna« in vsak prizadeti obrtnik je dolžan si tako knjigo kupiti na lastne stroške ter si jo dati pri magistratu glede števila strani potrditi (v tržnem uradu).

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 15. aprila 1915.